

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Rökk Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felolós szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Feszültség.

Budapest, október 19.

(v.) Farkasszemet néz egymással a két ellenséges tábor. Jól tudja mindenik, hogy nagy összecsapás lesz ebből a csatából, egyikike azoknak az elkezeredett mérkőzéseknél, amikről Bismarck azt mondta valamikor, hogy céljuk ez: „seigner à blanc“. Ebből bizony az lesz, verekedés az utolsó csepp végig. Nem a mandsu földön folyó hadműveletekről beszélünk, hanem a magyar politikai közélet harci készülődéseiről.

A helyzetet ma még az jellemzi, hogy egyik fél sem jön ki a sodrából. Tisza István is, az ellenzék is valami rideg nyugalommal várja a csatára hívó riadót. Mindenik elkészült az élethalálharcra, de az első puskalövést az ellentáborból várja mindenik. Ha tegnap az ellenzék pártok azzal a számítással fitymálták semmivé a kormányelnöknek tegnapelőtt kihirdetett jelentékeny engedményét, hogy no most a fejébe szökik a vér Tisza Istvánnak s valami heves elhatározásra ragadtatja magát, hát ma azt kellett tapasztalniok, hogy ez a számításuk sehogy sem akar beválni. Tisza István nyugodtan állja az olasz kereskedelmi szerződés provizóriumáról szóló vitát; s nemcsak nem türelmetlenkedik, hanem még természetesen is tartja, hogy az ellenzéknek még mindig akad mondanivalója, sőt jó szemmel nézi, hogy a saját pártjabeliek is résztvesznek a kérdés megvitatásában. Ugy látszik, ennek az embernek erősebb az idegzete, semmint ellenfelei gondolták. Ha a kisebbségi taktika azt mődolta ki, hogy a házszabály-revizió előtt hasznos dolog lesz az olasz javaslatot enyhén megobstruálni, hát erre Tisza István gyilkos humorral azt cselekszi meg, amit az egyszerű szőlősgazda, mikor a jégverésre egy karóval ráduplázott s így kiáltott fel: „Lássuk Uram Isten, mire megyünk mi ketten?“ A miniszterelnök nem engedi meg az ellenzéknek, hogy egyedül beszéljen, hanem megszólalattatja körülmegelesen a kormányt és a többséget is. Így ugyan több idő vész kárba, de másfelől a nagyközönség nem kerül az egyoldalú ellenzéki bírálatok befolyása alá.

Itt álljunk meg egy pillanatra. Mert ez a pont nyilvánvalóan érdekesebb, mint amilyenek első színre látszik. Két dolog világlik ki belőle. Az egyik az, hogy a kormány taktikája a maga köreit nem félti az olasz javaslatot enyhén obstruáló ellenzéki taktikától. A másik pedig az,

hogy a kormányelnök kiváló súlyt helyez arra, hogy a közvélemény a többség részéről is kapjon bőséges tájékoztatást. E két tünet egybevetve erősen valószínűvé teszi, hogy az a küzdelem, amelyet az ellenzék a *parlamentari harcmezőn* készül megvívni, nyilván *más csataterén* fog lefolyni: — az urnák előtt. Ha a kormány nem sajnálja az időt az olasz provizórium tárgyalásától, ezen nincs mit csodálkozni. A borák a provizórium kihirdetése óta napról-napra emelkednek elannyira, hogy a magyar bortermelésnek évtizedek óta nem volt gyümölcsözőbb esztendeje az ideinél. Ezt a tényort országzerte érzik mindenek. Ezt eldisputálni semmiféle keserű bírálattal nem lehet. S még kevésbé lehet a közjogi sérelmek hangoztatásával az országban a politikai indulatokat lángra lobbantani ama javaslat ellen, amelynek tüvös hatását mindenki tapasztalja. Abban teljesen igaza volt tegnap Hieronymi miniszternek, hogy ez a javaslat olyan nagyon rossz semmi esetre sem lehet, aminőnek az ellenzék mondja, ha a borák emelkedését legalább nem gátolja. Mert voltak más esztendőkből a mostaninál jóval gyengébb bortermések a nélkül, hogy ilyen örvendetes foku áremelkedés mutatkozott volna. Ha tehát az ideki kitünő árak tisztán egy szerencsés világkonjunktúra eredményei, akkor is megilleti a napirenden levő javaslatot az az elismerés, hogy e világkonjunkturának árképző-hatásánálunk el nem rontotta. Ennyit a parlamenten kívül, a választóközönségben a legmérgesebb ellenzéki temperamentum is szívesen fog beismereni. S ha a parlamenti ellenzék tulteszi magát ezen a tekinteten s mégis kigyót-békát kiált a javaslatra, akkor nem rossz taktika a kormány részéről az, amely nekiereszti az obstrukciót ennek a javaslatnak.

A házszabály körül való összeesapásra pedig ráér a kormány. Semmi esetre sem árt az ő ügyének, ha az ellenzék előbb alaposan kompromittálja magát egy népszerű javaslat obstruálásával. A nagy csatának pedig dehogyan kell okvetetlenül már most és a parlamentben lefolynia. Hiszen az ellenzék szándékai iránt a tegnapi értekezlet után amugy sem lehet semmi kétség. A vitarendezőbizottság kiküldése az obstrukció kimondását jelenti. Ez volt a multban mindig az értelme ennek a formulának s mindenki tudja, hogy a régi formulának az értelme is a régi marad. Nem csodálnók hát cseppet sem, ha az a kérdés, vajjon tűrhető-e továbbra is, hogy az alkot-

mányos jogrend szilárdsága s a törvények uralmának folytonossága a szólásszabadsággal tűzhető visszaéléseknek rendeltessék alája, nem a parlamenti ellenzékkel szemben fogna felvettetni, amely erre a kérdésre már megadta a feleletét, hanem ha a nemzethez intéznék ezt a kérdést, amely alkotmányos akaratát a Ház feloszlátása esetén szabadon nyilvánítaná. A naptári viszonyok minden esetre kedveznének az ilyen megoldásnak. Mert a folyó évnek még hátralevő tíz hetén belül megtörténhetné még teljesen törvényes alakban az országgyűlés feloszlátása, a nemzeti akaratnak a választásoknál való kiváltása s a december 31-én kimuló költségvetési év lezárta előtt az új képviselőház megszavazhatná még az új indemnitást is. Ez talán nem is volna olyan rossz expediens. Mert ezen az uton nagyobb rázkódtatások nélkül volna a probléma megoldható. Ha a nemzet oly többséget küld a parlamentbe, amely elveti a reviziót, akkor a kormány bukik, a régi házszabály érvényben marad s helyreáll a nyugalom. Ha pedig olyan választások után, amelyeknek egyik főanyaga a házszabály-revizió, a nemzet oly többséget küld a parlamentbe, amely kedvez a reviziónak, akkor a kisebbség nem talál erkölcsi alapot a világosan kinyilvánított nemzeti akaratnak erőszakos meghiusítására; s ha a kisebbség ily esetben mégis obstruálna, akkor ezt a forradalmi vállalkozást a kormány bizvást letiporhatná minden rendelkezésre álló eszköz igénybevételével. A kérdésnek a választókhoz való intézése mindenesetre a kombinálható lehetőségek között van. Nem mondjuk, hogy így lesz. Még annyit sem mondunk, hogy csodálkozánk, ha nem így lenne. De annyit igenis mondunk, hogy cseppet sem csodálkozánk, ha az úgy ilyen fordulatot venne az utolsó órában.

Megjelentek a vitarendezők.

Budapest, október 19.

Igen, megjelentek. Kubik Béla, Leszkay Gyula és Tóth János feltűnt a folyosón és mindjárt haditanácsot is tartott. A haditanács után szemlét tartottak a rendelkezésre álló „anyag“ fölött s egy hétre kijelölték a szükséges szónokokat. Átveszi tehát uralmát a parlamenti tücsök: a rejtett obstrukció. Zug majd a sok „éji bogár“ is, de nem az éji bogár, hanem az ország „megy a falnak“.

Az első napra ez volt a terv:

A jegyzőkönyvnel Kubik Béla meglecteti az elnököt s a jegyzőket, hogy mindent értelmetlenül és érthetetlenül darál-

nak le. Olvassanak értelmesen és hangosan. Ha a leckétekre felelnek, akkor lesz viszonzulás, lárna, megbotránkozás, vihar és amivel még az időt őrni lehet. Ez az introdukcio. Aztán jön a napirend, melyhez ma Nagy Sándor, Kovács Pál és Günther Antal fog beszélni. Hogy több szónokra ne legyen szükség, Nessi Pál és Lendl Adolf interpellációkat jegyeznek be, de nem fogják megtartani, csak ha szükség lesz rá.

De az ülés nem folyt le program-szerűen. Csak a jegyzőkönyvi komédia történt meg az előre megszabott formában, a többi azonban változott. Még a Kossuth-párt szónoka se illeszkedett a vitarendezők szándékához, mert Nagy Sándor nem mondott obstrukciós beszédet, hanem a maga álláspontjáról igazán komoly, okos és tárgyilagos fejtegetésekkel követelt figyelmet. Csak beszéde végén tett annyi concessziót, hogy végrehajtotta a vitarendezők első tréfáját s benyújtotta új aláírással másodsor is a Krasznay Ferenc határozati javaslatát. Szórol-szóra ugyanazt. Ez a tréfa nem illett a komoly beszédhez, de az ellenzék a tréfának tapsolt, míg a komoly beszédet inkább a többség honorálta figyelmével.

Ami pedig ezután történt, abban a vitarendezőknél semmi része sem volt.

Váratlanul fölemelkedett Nagy Ferenc, a volt kereskedelmi államtitkár, aki vörös posztó az ellenzék szemében, amióta egyszer azt merte bizonyítani, hogy a paktum likvidálva van az 1899: XXX. törvény-cikkben s hogy ez a törvény is éppen úgy módosítható, mint bármely más törvény. Mikor tehát ma szóllásra jelentkezett, az ellenzék már előre is fészkelődött s csufondáros közbeszólásokkal rohanta meg Nagy Ferencet.

- Ezt az embert az észéért fizetik!
- Mit fog a tanár ur prelegálni?
- Mivel rontja el az ifjúságot?

Nagy Ferenc mosolyogva várta ki a vitarendezés rohamát s aztán mondott egy igazán szenzációs beszédet. Szempontjai újak, argumentumai meglepők voltak, ami gondolatmenetének rövid vázából is kitűnik. Nagy Ferenc abból indult ki, hogy az egész vitában nélkülöz egy szükséges disztingt: különbséget kell tenni egyrészt a javaslat s másrészt a kormány eljárása között. A javaslat lehet jó, ha esetleg előkészítése törvénytelen is volt, mint ahogy viszont nem lehetne elfogadni egy rossz javaslatot, ha előkészítése kifogástalanul törvényes volna is. Külön kell tehát vizsgálni a javaslatot s külön a kormány eljárását. Ami a javaslatot illeti, az gazdaságilag hasznos, közjogilag törvényes. Miért? Az 1899: XXX. t.-c. értelmében új kereskedelmi szerződéseket is szabad kötni, a kikötés csak az, hogy a szerződés 1907-en tul nem terjedhet. Ha új szerződést szabad kötni, akkor régi szerződéseket is szabad meghosszabbítani, persze szintén csak 1907-ig. Az olasz provizorium ilyen egyszerű meghosszabbítás, melyre nem állhat az 1899: XXX. t.-c. tilalma, mert hiszen a régi szerződés meghosszabbítása csak a régi vámtarifa alapján történhetik s a meghosszabbításához a kormánynak még csak fölhatalmazást se kellett volna kérnie. Igaz, hogy a meghosszabbítás alkalmával újítás is történt a szerződésen, de az országra nézve kedvező irányban. S ha jogunk lett volna a szerződést 1907-ig meghosszabbítani a káros borvámklauzulával együtt, még inkább volt jogunk meghosszabbítani nélküle. A javaslat

önmagában tehát nem ütökzi törvénybe s azt meg lehet szavazni. Ami már most a kormány eljárását illeti, ebben kétségtelenül van törvényellenes. De a törvénynél van egy felsőbb fórum: a törvényhozás, mely törvényeket hozhat és változtathat. S ugyanaz a kormány, mely a törvényt vis major következtében nem respektálhatta, annál inkább respektálta a törvényhozást. Tőle kért felhatalmazást, hozzá fordul fölmentvényt. Nem lehet tehát azt mondani, hogy a kormány eljárásával megkerüli a törvényhozást.

Körülbelül ez volt a lényege Nagy Ferenc hatalmas beszédének s ez a fejtegetés valósággal elragadta a többséget.

De epizódok is hozzájárultak a beszéd sikerének emeléséhez. Mikor ugyanis az ellenzék megint feszegetni kezdte az 1899: XXX. t. különleges természetét és Széll Kálmánt idézte, hogy jelenjen meg s oltalmazza meg alkotását: Nagy Ferenc megszólaltatta Széll Kálmánt. Felolvasta azt a beszédét, melyben Széll Kálmán a mexikói szerződés becikkelyezése alkalmából éppen azoknak felelt meg, akik az 1899. évi XXX. t. különleges természetét hivatkoztak. És Széll Kálmán akkor is azt mondta már, hogy sutra dobná azt a törvényt, ha az megkötné kezét s megváltoztatni nem lehetne úgy, mint bármely más törvényt. Ime tehát a folyton citált Széll Kálmán is ugye vélekedett a maga törvényének természetéről, mint most a miniszterelnök.

Ez szenzációsan hatott. De az ellenzék éppen azért még dühösebben fészkelődött s mikor Nagy Ferenc ezután konstatalta, hogy a törvényhozás fölülte áll minden paktumnak, mert a törvényhozás „szuverén hatalom”, az ellenzék haragosan lármázott.

— Szuverén hatalom? Szuverén cseléd-szoba! — kiáltott fel Vassonyi.

És kiabált, viharzott, toporzékol az egész ellenzék. Kubik Béla leghevesebb volt s egyszer azt is mondta, hogy „*odát bögnek*”, — amiért aztán elnöki rendreutasítást sikerült csipnie.

De semmi sem ronthatta le Nagy Ferenc beszédének hatását s az egész többség, az összes miniszterek gratuláltak a szónoknak. Más beszédéről aztán szó sem lehetett. Maga a beszéd is hosszú volt ugyanis, de azonkívül még személyes természetű felszólalások is követték, ezek még külön is megfadjoztak, egy-egy beszéd másikat provokált, míg az ülés rendezése ideje letelt. Az utócsatározás rendjén támadt egy Nagy-Polónyi-affaire is, Polónyi megsértette Nagyt, de a kellő felvilágosítás után sajnálkozva vonta vissza megjegyzését s ez az ügy is befejeződött. Az interpellációkra pedig, melyekről a vitarendezők csak szükség esetére gondoskodtak, természetesen nem került sor. Maradnak olyan napra, mikor az obstrukciós puska-por kevés lesz s a segédeszközökhöz kell nyulni . . .

A képviselőház ülése október 19-én.

— Kezdeté délelőtt 10¹/₂ órákor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf Tisza István, Hieronymi Károly, Lukács László, Nyiri Sándor, Berzevicsy Albert Csah Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést s felolvastatja a jegyzőkönyvet.

Kubik Béla: Panaszodik, hogy a jegyzők és az elnökök olyan hangon és monoton hangon darálnak, hogy abból senki sem ért semmit s ebből támadnak a zavarok.

Elnök: Mindenki olyan hangon beszél, ami-

lyent az isten adott neki. Ha esőnd van, akkor az ő szavát meg lehet érteni, mert darálni nem szokott.

Jelzi, hogy fél kettőkor át fognak térni a bejegyzett két interpellációra.

Következik

az olasz provizorium

tárgyalásának folytatása. Előbb azonban Bernáth Béla kapott engedelmet egy helyreigazítás megértelére.

Bernáth Béla megjegyzést tesz a kereskedelmi miniszter tegnapi beszédére.

Kubik Hát a miniszterek hol vannak? (Zaj a jobboldalon.)

Gabányi Miklós: Lemondottak, hála istennek!

Kubik Béla: Hozassanak elő egyet-kettőt ebből a fajtából! (Nagy zaj.)

Szerb György: De szépen beszél!

Gabányi Miklós: 14.000 forintért itt lehetnek!

Elnök: Éppen az ellenzék egy vezérferfia bizonyította be, hogy miniszter nélkül is tárgyalhat a Ház!

Kubik Béla: Lehet, de kell, hogy felelős legyen valaki!

Elnök: A miniszterek el vannak foglalva, majd bejönnek!

Gabányi Miklós: Csak nem mentek Bécsbe, hisz a császár itt van! (Zaj.)

Bernáth Béla: Azt feleli a kereskedelmi miniszternek, hogy nem szorult kitanításra a mesterséges borok forgalomba hozataláról szóló végrehajtási rendelet illetőleg, mert azt ő is nagyon jól ismeri. Nem azt mondta, hogy a 60% erejéig házastított bort mint magyar bort lehetne forgalomba hozni, hanem azt állította, hogy azt nehéz lesz ellenőrizni.

Nagy Sándor (nagyklaki): Nem vizsgálja-e előnyös-e reánk nézve a megkötött szerződés, de konstatalja, hogy a kormánynak még a szerződés tárgyalások megindítására sem volt törvényes meghatalmazása. Az pedig megdönthetetlen tény, hogy a megkötött provizorium Ausztriának kedvez, nem nekünk. Polemizál a előadóval, akinek szaktudását nagyrabecsüli.

Polónyi Géza: Pedig az nagy tévedés!

Kubik Béla: Annak ugyan befutúitek!

Nagy Sándor: Ausztria azért olyan telhetetlen, mert látja, hogy Magyarország nem szabadulhat tőle. Ha a kormány szolgálatot akar tenni Magyarországnak, akkor gyakoroljon nyomást Ausztriára az önálló vámtérséget behozásával.

Rosenberg Gyula előadó: Nem volt vámtarifa! (Zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Széll Kálmán azt mondta, hogy van!)

Nagy Sándor: Foglalkozik a törvényjavaslat közgazdasági és vámpolitikai részével és megállapítja, hogy a mi kereskedelmi forgalmunk Olaszországgal szemben csak véletlenül aktív, mert az olaszok három magyar cégtől nagymennyiségű vasúti teherkocsi rendelték; csak ez billentette el a mérleget annyira, hogy a statisztika jelentékeny kivételt mutathat föl. Valószínű, hogy ily nagy kocsimegrendelést a közel jövőben nem várhatunk s így mérlegünk alkalmasint passzív lesz. Különböző pénzügyi szempontból is kifogásolja az egyezményt. Kimutatja, hogy a mandulavám eltörlése Ausztriának kedvez ugyan, mert ott vannak biszkvit-gyárak, melyek feldolgozzák a mandulát, de nekünk csak veszteséget jelent évenként negyvenegy millió korona erejéig. Szól arról, hogy ez a javaslat lesz az önálló vámtérséget sirtja. (Ugy van! Élénk helyeslés balfelől.) Széll Kálmán elkészült az önálló vámtérséget berendezkedésére, mert ez kötelessége volt. Álljon hát most elő a hazafini kötelességgel és jöjjön a Ház elé nyilatkozni. (Ugy van! Élénk tetszés és taps az egész baloldalon.)

Polónyi Géza: Kiszedte azt Tisza a Széll asztaliókjából!

Nagy Sándor: Nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem ismételt benyújtja Krasznay Ferenc határozati javaslatát. (Élénk helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon. Szónokot számosan üdvözlik, balról öt perc szünetet kérnek.)

Nagy Ferenc szerint az ellenzék azért támadja a törvényjavaslatot oly vehemensül közjogi szempontból, mert érzi, hogy az közgazdasági tekintetben nem kifogásolható. A szerződés megvédi minden jogos érdekünket s az csak természetes, hogy a többi szerződő fél méltányos érdekeit is megóvja. Az a kedvezményezett 450.000 mm. bor, melynek egyébként a fele sem fog beözönlenni, nem veszedelem mi reánk nézve s nem szabad elfeledni, hogy ennek ellenében a szerződés feuntartja lékivitelünk vámtmentességét. Elismerés illeti a kormányt e szerződésért, amely biztosítja érdekeink védelmét a jövőre is s meggyőződése, hogy a törvényjavaslat ellen felhozott közjogi szempontok sem adnak alapot a szerződés visszautasítására. (Helyeslés a jobboldalon.) Nagyon csodálkozik, hogy Polónyi olyan kicsinyléssel beszélt Olaszországról.

Kossuth Ferenc: Dehogyan beszélt kicsinylőleg!

Nagy Ferenc: Elannyrja, hogy még az olasz kereskedelmi statisztikát is hamis színben tün-tette fel. Kivel akarnak szerződést kötni, ha külföldi államokról így nyilatkoznak.

Kossuth Ferenc: Ez ellen tiltakozunk! Nagy Ferenc: Kossuth Ferenc tudni fogja, mit tartson azokról a nyilatkozatokról.

Amikor olyan intézmények létesítéséről van szó, amelyek az országnak akár szellemi, akár anyagi felvirágzását előmozdítják, nem azt kell mindig keresnünk, hogy kicsoda közjogi akadályokba ütközik ez, hanem ellenkezőleg, inkább arra kell törekednünk, hogy amennyiben bizonyos közjogi nehézségek volna is, igyekezzünk azokat elhárítani. Most amikor utóvégre elég jó szerződés beikelyezéséről van szó, nem azt kell keresnünk, hogy kicsoda közjogi akadályokat gördíthetünk eléje, hanem azt, hogy miképpen tudjuk az előnyöket a közjogi viszonyokkal a közjogi elvekkel összeegyeztetni.

Kubik Béla: Hát az alkotmány?

Nagy Ferenc: Azt nem akarja senki sem bántani. Ami magát a vitás kérdést illeti, az a nézete, hogy annak helyes megítélése céljából disztingválni kell. Meg kell különböztetni a javaslatot a közjogi jelentőségével a kormányának eljárásaitól. Ha egy javaslat törvényes uton kerül a törvényhozás elé, de maga a javaslat közjogellenes, — azt nem fogadjuk el, jóllehet nem kifogásoljuk a kormány elzetes eljárását. Ha ez igaz, áll ennek a visszajáza is; el lehet fogadni egy közjogi helyes törvényjavaslatot, ha a kormány eljárása, mely a javaslatot megelőzte, közjogiilag helytelen volt is. Ha a szerződést, illetve az azt beikelyező javaslatot magát nézi, abban semmiféle közjogi sérelmet, törvényteleniséget nem lát. Nem ellenkezik ez a javaslat az 1899: XXX. §-cikkkel sem, mert hiszen e törvénycikk 4. szakaszában világosan megengedi, hogy szerződések kötésének, csak azt köti ki, hogy azok 1907-en túl ne terjedjenek. Ez a javaslat szól 1905-ig. Polónyi szerint nem igaz, hogy a szerződés 1905-ig szól s kishit, hogy a javaslat rosszabb az ischli klauzulánál. Polónyi nagyon elvetette a sulykot. Ugyan mielőtt különböztözték az ischli klauzula attól a vámszövetégi szerződéstől, amely azelőtt érvényben volt, az 1878: XX. törvényekben beiktartott és később is még fenntartott kereskedelmi és vámszövetégtől? Először is abban, hogy egyáltalában semmiféle határidő benne megállapítva nem volt. Másodszor különbözött abban, hogy csak törvényhozási uton lehetett volna megváltoztatni, miután világosan az volt benne, hogy mindaddig fennmarad ez az állapot, ameddig törvényhozási uton meg nem változtatjuk. Ezzel szemben ez a mostani szerződés nem tartalmaz-e lejáratot? Egyelőre az ischli klauzulával ebben a tekintetben? Másodszor törvényhozási megváltoztatáshoz van csak köteve e törvények megmaradása? Nem. A szerződést felmondhatjuk, amikor akarjuk.

Kossuth Ferenc: Nincs önálló jogunk, csak Ausztriával együttes!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Szó sincs róla, ez már vastag tévedés!

Nagy Ferenc: Az 1899: XXX. t.-c. egyáltalában nincs megsértve ezzel a terminussal. De nincs megsértve azzal a második kikkéssel sem, amely foglalkatik benne, t. i. amennyiben az 1899: XXX. t.-c. 4. szakaszának második bekezdése megkivánja azt, hogy a külfölddel megindítandó tárgyalások előtt az új autonóm vámtarifa állapítandó meg s a régi ezzel helyettesítendő. Ez a rendelkezés ezzel a provizórius javaslatnál megsértve nincs. Seire leges non est, verba carum tenere, sed vim ac potestatem; betű szerint igaz, semmi megkülönböztetés téve a törvényben nincs, csak általánosságban mondja a törvény: „a külfölddel megkezdendő tárgyalások előtt.” Ez csak olyan szerződésekre érthető...

Gulner Gyula: Hol van ez megírva?

Nagy Ferenc: Az okos gondolkodásban! (Élénk derültség a jobboldalon. Zaj balfelől.)

Kubik Béla: Többféleképpen lehet gondolkozni!

Nagy Ferenc: Ez meg van írva a józan észben, (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) meg van írva a helyes magyarázatban, hogy olyant ne vigyünk bele a törvénybe, amire a törvényhozási egyáltalában nem is gondolt. Már most meg van-e tiltva a törvény által, hogy 1907-ig szerződést kössünk? Ugyeban nem! Meg van-e tiltva, hogy mi provizóriusan meghosszabbíthassunk egy fennálló szerződést 1907-ig? Nincs. Tehát köthetünk szerződést 1907-ig, és az is következik ebből, hogy meg is hosszabbíthatunk egy fennálló szerződést 1907-ig. Ha pedig egy régi szerződést egyszerűen meghosszabbítunk és a meghosszabbításul nem megy a törvény határára, akkor az a kérdés, hogy kicsoda tarifa van alapul véve, fel sem merülhet, mert nem is lehet kétség az iránt, hogy csak az a tarifa fog a provizórius meghosszabbításnál fenntartani, amely azelőtt volt érvényben. Egy új tarifát el sem tud képzelnünk, amikor egy régi szerződésnek egyszerű meghosszabbításáról van szó. Az 1899: XXX. t.-cikk 4. szakaszának ez a második bekezdése nyilvánvalólag csak új szerződésekre áll; még hozzá teszi azt is, hogy új tarifa-

szerezésekre. Mikor a mexikói szerződést beikelyeztük, egyik főargumentum az is volt, hogy ilyen szerződést lehet minden új vámtarifa nélkül kötni, mert az csak legközelebb kedvezménytel ellátott szerződés, nem tarifaszerezés. Tehát még új szerződés is van olyan, amelyet köthetünk a nélkül, hogy új vámtarifa lenne, hát még egy szerződést, amely semmi egyebet nem foglal magában, mint a fennálló szerződésnek meghosszabbítását. Elismeri, hogy ebben a provizórius szerződésben vannak új stipulációk is, ez az új stipuláció vonatkozik elsősorban a borra. Adunk egy olyan kedvezményt, aminő nincs benne a régi szerződésben, illetve, amikor ránk az áldozat szempontjából kevesebb, mint az, amely a régi szerződésben foglaltatik. Ha már most nekünk egyáltalában jogunk van a régi szerződést meghosszabbítani, hát akkor nincs nekünk jogunk azt meghosszabbítani kevesebb áldozattal? (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Hát vajon ha mi a plusra vagyunk jogosítva, vagyis fenntarthatjuk a régi szerződést, akár a borvámklauzulával együtt, akkor nem tarthatjuk-e fenn azt a borvámklauzula nélkül? (Élénk helyeslés és tetszés a jobboldalon. Mozgás balfelől.) Hát ha mi többre voltunk jogosítva, akkor erre a minusra szintén jogosítva leszünk. (Helyeslés a jobboldalon.) Ebben a provizórius szerződésben már utalás történik a végleges szerződésre is, van egy stipuláció benne a végleges szerződésről; igen ám, de milyen ez a stipuláció? Ez tisztán negatív stipuláció t. i. az, hogy az új végleges szerződésben pedig a borra nézve semmiféle kedvezményt nem fog adni. Ha mi kijelentjük, hogy a jövőben semmit sem fogunk adni, fontos-e az, hogy kicsoda tarifa alapján nem adunk semmit? (Élénk derültség a jobboldalon.) Ez is csak azt mutatja, hogy amikor egy ilyen stipuláció felvetetett ebbe a provizórius szerződésbe, bizony ezzel szem vétettünk az 1899: XXX. t.-c. 4. szakasz ellen. Látni való tehát, hogy maga ez a javaslat, ez a provizórius szerződés semmiféle törvényes akadályba nem ütközik. Hol van az megírva, hogy egy későbbi törvény egy korábbi törvényt meg ne változtathat? (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) A mi alkotmányunknak sarketele, hogy amint a törvényhozás csinál egy törvényt, azt épp úgy meg is változtathatja. S ez áll az 1899: XXX. t.-cikkkel szemben is. (Felkiáltások balról: Nem áll! Széll Kálmán is tagadta, hogy az 1899: XXX. megváltoztatható 1907. előtt.) Sajnálja, hogy ilyen tanokat hirdetek; sajnálja, hogy Apponyi is hajlik e tan felé; sajnálja, hogy Széll Kálmánra is történik hivatkozás e felfogás védelmében. Széll ellenkező állást foglalt el. Széll Kálmán 1902-ben ezt mondotta:

Hol van megköve a törvényhozási keze és miben? Olyan törvény nincs, amely úgy volna megcsinálva, hogy azt ugyanaz a törvényhozási tényező, akinek a törvényalkotást a magyar alkotmány megadja, a korona és a két Ház, meg ne változtathatná és erre nézve a keze meg lenne köteve? Hát engedelmet kérek — folytatja Széll Kálmán — én ragaszkodom a magam törvényéhez, de sutba dobán, ha olyan volna, hogy nem szabad megváltoztatni. (Élénk tetszés és derültség jobbfelől.)

Kubinyi Géza: Nos! Itt van már a Széll Kálmán szelleme! (Zaj. Felkiáltások: Hát a paktum?)

Nagy Ferenc: Magyarország törvényhozási nem egymással paktáló pártok megegyezésében, hanem szuverén megnyilatkozásában áll. (Zaj balfelől.) Átterve a törvényesség kérdése, három részre osztja a kérdést, mert különösen három eselekményt kell megkülönböztetnünk. Az első kérdés arra vonatkozik, hogy törvényes volt-e a kormány eljárása akkor, midőn ezt a provizórius szerződést a törvényhozási felhatalmazása nélkül kötötte? A második kérdés az: törvényes volt-e a kormány eljárása akkor, amidőn be nem várva a felhatalmazás megadását, ezt a provizórius szerződést most már másodszor rendeltileg életbe léptette. Harmadszor: törvényes volt-e a kormány eljárása, amelyvel felhatalmazás nélkül tárgyalásokba bocsátkozott a végleges szerződésre nézve. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Ami az első pontot illeti, hogy törvénytelenül járt el a kormány ebben az esetben, amikor felhatalmazás nélkül provizórius szerződést kötött, erre csak az a felelete, hogy nem járt el törvényellenesen, az 1899: XXX. törvénycikk 4. szakaszának második bekezdése, amely a tárgyalások megkezdése előtt az új vámtarifát követeli, ilyen provizórius meghosszabbításokra nem vonatkozik. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Egy hang a szélsőbaloldalon: A másik kötetből elengedjük!) Ellenkezőleg, a másik kettőre nézve magam is elismerem, hogy igenis a kormány nem tartotta meg a törvényt. A kérdés: jóváhagyandó a kormány eljárása, a felmentés megadandó-e, igen vagy nem. A tények elég sulyosak arra, hogy azt megadjuk. Nem tagadja, olyannak látja a kormány eljárását, olyan körülmények közt cselekedett, amelyek tekintetbevételevel igazságosan ezt a jóváhagyást, ezt a felmentést a kormánytól megtagadni nem lehet. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a bal- és

szélsőbaloldalon.) A kormány megkötött egy ránk nézve elég kedvező szerződést, a kormány életbe léptette ezt a szerződést akkor, amikor már kilátás arra nem volt, hogy ezt a szerződést kellő időben meg lehet szavazni. A kormány az országot egy kártól óvta meg, (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) amely abból származott volna, hogyha Olaszországgal a kereskedelmi viszonyok félbeszakadtak volna, megzavartattak volna egy szerződésnélküli állapot által. Ez elég sulyos arra, hogy ezt a felmentést megadandónak találja. (Helyeslés a jobboldalon.) Ennek következtében egyrészt a javaslatot magát fogadják el, mint amely nem áll ellentétben sem közjogunkkal, sem törvényeinkkel, (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon.) másrészt a kormánynak megadja a felmentést és eljárását jóváhagyandónak találja. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon és a középben. Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

(Helyreigazítások.)

Kossuth Ferenc: A Ház külön engedelmevet szólal föl két okból. Először is azért, mert a miniszterelnöknek egy közbeszólását nagyon fontosnak tartja. A miniszterelnök ugyanis azt mondotta Nagy Ferenc beszéde alatt, hogy az országnak Ausztria nélkül is joga van kérni egy nemzetközi kereskedelmi szerződés felbontását. Annira fontosnak itéli ezt, hogy ezennel leszögezi. A másik dolog az, hogy Nagy Ferenc szerint a függetlenségi párt becsmérlé Olaszországot. Ez ellen tiltakozik. Azt is mondotta Nagy Ferenc, hogy ő tudni fogja, mit fogadjon el igaznak Polónyi beszédéből, mit nem.

Polónyi Géza: Azt mondtam? Nohát az impertinencia! (Zaj.)

Nagy Ferenc: Azt mondtam, Kossuthot tartom oly okos embernek, hogy Polónyi beszédéből mit tartson helyesnek és mit nem!

Polónyi Géza: Az más!

Kossuth Ferenc: Tudomásul veszi, hogy Magyarország Ausztria nélkül egyedül is felmondhatja a szerződést. Végül kijelenti, hogy Olaszország iránt legnagyobb vonalommal viseltetik a függetlenségi párt. (Ugy van a szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: azt feleli Kossuthnak, hogy meglepőnek tartja, hogy ő olyan nagy fontosságú tulajdonit egy köztudomású ténynek s újságot lát abban, hogy az országnak joga van követelni s követelésére a külügyminiszter köteles az 1878: XX. t.-c. szerint bármely kereskedelmi szerződést felmondani. Minden félreértés kikerülése végett felolvassa a 78-as törvényt, mely világosan föntartja az országnak ezt a jogát. Kéri, hogy e kérdés bolygatásával ne adjanak alkalmat oly törekvések számára, melyek másutt esetleg előtérbe léphetnek.

Nagy Ferenc: Nem sértette Polónyt, hanem udvarianus mondtam, hogy Kossuth azt valja Polónyi beszédéből, amit akar. Miután nem sértette Polónyt, megköveteli, hogy az előbbi közbeszólását vonja vissza.

Polónyi Géza: Sajnálja, hogy félreértésből használta azt a kifejezést, Olaszország ellen nem csinált hangulatot, a legnagyobb tisztelettel viseltetik Olaszország iránt.

Elnök: A vita folytatását holnapra halasztja. Az interpellációk szombatra maradnak. Az ülés 1 1/2 órákor végződik.

BELFÖLD

Ivánkovics püspök lemondása.

Ivánkovics János rosznyói püspök csakugyan lemondott egyházi méltóságáról és visszavonul a magánéletbe. A magyar katolikus egyház történetében nincs példa erre a lemondásra, amelyre, mint ismeretes, az anyagi romlás kényszerítette **Ivánkovics** püspököt. A távozó főpásztor meleghangú körlevélben búcsuzik el papságától.

Rámutat a körlevélben arra, hogy a papságnak egyházi érzülete, kötelességtudása és ünfeláldozó működése volt lelkének egyetlen öröme. De ha látta, — ugymond — hogy földi jutalmuk mindezt sokszor küllő szegénység és nélkülözés: keserűség töltötte el lelkét, nem állt módjában, hogy a helyzetet javítsa. Kiemeli aztán, hogy papsága hazafiás érzületben nem hagyta magát senki által felülmúlni. Hazafiáságuk tette lehetővé, hogy fohásága alatt eskis és kizárólag magyar tannyelvű iskolák létezenek és hogy a magyar nyelv és a magyar nemzeti érzés mindenütt és állandóan terjedt. Hogy minden igyekezte mellett is az iskola-ügy terén kellett legtovább veszteséget szenvednie, annak oka nem a buzgóság hiányában rejlik, hanem azon körülményben, hogy az iskolák államosítására irányzott törekvés igen erős, másrészt abban, hogy az

iskolák fenntartására és fejlesztésére szükséges anyagi eszközök nem álltak rendelkezésre. Végül közönyt mond az egész papságnak és kéri, hogy egyházi és hazafias erényüket ezután is hiven ápolják, legyenek barátai az ifjú papságnak, tanítói a népek és buzdítsák hűségre isten és a haza iránt.

A püspöki tanácskozás. A ma délelőttre egybehívott püspöki kar *Vaszary* Kolos hercegprímás budai palotájában délelőtt tíz órakor kezdte meg tanácskozásait. A tanácskozást imádság előzte meg, amely után a hercegprímás előadta a tanácskozás tárgyát és célját. A konferencián résztvettek: *Dende* Imre, *Bubics* Zsigmond, gróf *Csáky* Károly, báró *Hornig* Károly, *Desseffy* Sándor, gróf *Majláth* Gusztáv, dr. *Radnay* Farkas, gróf *Szechenyi* Miklós, dr. *Várossy* Gyula, *Szmezcseányi* Pál római katolikus püspökök, *Fehér* Ipoly pannonhalmi főpápa, míg az elárult kalocsai érsekséget *Majorossy* püspök, érseki helynök képviselte; megjelentek továbbá *Mikályi* Viktor görög-katolikus érsek, *Firczák* Gyula, *Hosszu* Vazul, *Szabó* János, *Vályi* János, dr. *Radu* Demeter görög-katolikus püspökök. Távolmaradásukat kimentették: *Samassa* József érsek, *Meszlényi* Gyula, dr. *Párvy* Sándor és *István* Vilmos római katolikus püspökök. A tanácskozáson a jegyzőkönyvet *Radnay* Farkas szepesi püspök vezette. A konferencia tárgysorozata a következő volt: 1. Az 1903. október 23-án tartott püspökkari értekezlet határozatából az autonómiai ügyben kiküldött bizottsági jelentés előterjesztése, előterjeszti *Szmezcseányi* Pál nagyváradai püspök. 2. X. Pius pápa ő szentsége rendelete az egyházi törvények kodifikációja ügyében. 3. A magyarországi latin- és görög-szertartású római katolikus népiskolák újból revidált tanterve. 4. A magyarországi latin- és görög-szertartású római katolikus tanító- és tanítónőképzőintézetek tanítási terve. 5. A római katolikus felső nép- és polgári iskolai tanítónők képesítő vizsgálatának szabályzata. 6. A katolikus nevelési intézetek tankönyveit bíráló bizottság szabályzata. 7. Több folyó ügy. A konferencia a tárgysorozatban foglalt előterjesztéseket tudomásul vette, meghallgatta *Majláth* Gusztáv és *Szechenyi* Miklós püspökök előterjesztését, majd pedig, a vita folyamán fölmerült ügyek elintézése után, a további tárgyalásokat csütörtökre halasztotta.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, október 19.

A harcéri híreknek az a sokasága, mely a már tíz napja dúló saho-menti csatáról elárasztotta az újságokat, hirtelen elakadt. Magántáviratok és hivatalos jelentések csak gyér számban ismertetik az utolsó két nap véres csatáit. A hivatalos japán hírszolgálat szünetelése mindenesetre arra vall, hogy a japánok nem tudnak újabb sikerekről beszámolni, míg az orosz jelentések kimaradása azt is bizonyítja, hogy a 18-án kivivott jelentős gőzelmek után nyugalom állt be. Érthető ez abból, hogy mind a két hadviselő fél teljesen kimerült az utolsó napok megfeszített küzdelmeitől. Nagyon valószínű, hogy a löszér is fogytán van, mert a hosszú harcok alatt annyi löszert használtak el, hogy a hiányt nem tudják elég gyorsan pótolni.

A sahomenti orosz hadállás makacs védelmét katonai szakkörökben különbözőképp magyarázzák. Az egyik vélemény szerint Jantáj mellett nagy csata volt, amelynek eredménye Kuropatkin visszavonulásra kényszerítette és Kuropatkin csak azzal a szándékkal szállotta meg a Sahót, hogy addig védelmezi e helyet, míg az orosz balszárnyat a Hunhónál biztonságba helyezheti. Egy másik vélemény szerint Kuropatkin már előre számolt azzal, hogy offenzívája az jantáji bányáknál nem sikerülhet és azért vonult vissza a Saho

mögé, hogy lekötve a japán arcélt, a keleti sereggel bekeríthesse Kuroki seregét. Ezzel a hadművelettel kezdődnek a sahomenti csata második fázisa. Egy harmadik nézet azt állítja, hogy e hó 13-ika előtt egyáltalán semmiféle csata nem volt és hogy addig csak az orosz előcsapatok harcoltak a japán tulerőtől megtámadva, visszavonulni voltak kénytelenek. Kuropatkin terve ezzel az volt, hogy a japánokat jól elsáncolt állásaikból kicsalja, őket ellentámadásra bírja, melyet az oroszok a saho-menti állásukban kedvező körülmények közt várhatnak. E három verzió valószínűségét mérlegelni most még nem lehet, mert a csata még nem dőlt el. Bizonyos csak az, hogy az utolsó harcok azt igazolták, hogy a hadviselő felek csaknem egyenlő erővel mérkőznek. Győzni az fog, aki a kellő időben jelentékeny sereggel erősödik.

A nagy csata folytatása.

London, október 19.

A Reuter-ügynökség jelenti Mukdenből tegnapelőtről: A két hadsereg élénk tevékenységéből új ütközetre lehet következtetni. A japánok folyton igyekeznek az orosz közép és jobb szárny erejét megtörni, de nyilvánvalóan attól tartanak, hogy az ütközésben új tartalmak is léphetnek akcióba. A dél és délkelet felé vivő utak tele vannak menekülő lakossággal. Az oroszok állása 17-én a Saho mentén a Tasang mellett lévő dombokig terjed. A japánok előzetes ágyúzás után megtámadták 16-án 11 órakor Szinsenpu falut a Saho északi partján és megszállottak ott egy magasnak fekvő terepet, honnan a tüzérnek kitűnő lövőtere nyílik. A templom visszaszerzése az oroszoknak 17-ig nem sikerült.

London, október 19.

Az oroszok tegnap hajnalban elkeseredett küzdelem után a japánoknak a Saho balpartján lévő állásait elfoglalták. Az orosz sereg jobbszárnyának hadműveleti kedvezően mentek végre s ez a hadosztály szétverte Nodzu két tartalék-hadosztályát. Dél-tájban az oroszok elkeseredett támadást intéztek Oku állásai ellen és múlt éjjel megtámadták Nodzut és Kurokit is, de mindent nagy veszteségekkel visszavertek.

London, október 19.

A Saho mellett nagy döntő ütközet fejlődött ki. Mukdenből jelentik, hogy a két ellenséges sereg ma is a régi harcvonalban áll szemben egymással. Az oroszok sikere a Magányos fánál emelkedő dombok elfoglalásakor nem döntötte el az ütközet sorsát.

Pétervár, október 19.

(Hivatalos.) Szaharov tábornoknak a vezérkarhoz intézett távirata jelenti mai kelettel: Az éjjel, 18-ika és 19-ike között, nyugodtan telt el. Az ellenséget Linsipu falunál erősítették. A múlt éjjel Dembovszki másodosztályú százados parancsnoksága alatt álló önkéntesen jelentkező csapat előretolt állásunkból merész kutatóútra indult az ellenséges csapatok irányában. A csapat küzdelem nélkül elfoglalt két japán tábori ágyut.

London, október 19.

A japánok hétfőn éjszaka megrohanták Linsiput, a vasutól nyugatra és a magaslatokon erődített pozíciókban helyezkedtek el. Később rohammal bevették Tasant is.

Japán jelentések.

Tokio, október 19.

(Hivatalos.) Oyama tábornagy jelenti tegnapi kelettel a következőket:

Jobb hadseregünk irányában, ugylát-szik, csökkent az ellenség haderejét, annak csak kisebb csapatai folytatják

tevékenységüket. A Pensinunál megvert oroszok északkeleti irányban vonulnak vissza. Az ellenség múlt éjjel több erős támadást intézett középső hadseregünk ellen, de mindannyiszor visszaverték. Ma 18-án csak időről-időre váltottak ágyú-lövéseket. Balhadseregünk harcára ellen csak olykor-olykor intézett az ellenség közvetett tüzet.

Tokio, október 19.

Tegnap este és ma nem érkezett jelentés a főhadiszállásról. Azt hiszik, hogy az oroszok hétfő éjjeli sikertelen támadásait télségen követte. A orosz csapatoknak Nodzu és Kuroki tábornokok csapatai ellen hétfőn éjjel történt összevonása itt azt a behatást kellette, hogy az oroszok támadásra akarnak áttérni és nagy ütközetre várható. Most azonban azt hiszik, hogy Kuropatkin tábornok különösen a jobbszárnyon lévő utórsót akarja fedezni, hogy időt nyerjen arra, hogy hadseregét a Hunhon át visszavonja, mert itt azt hiszik, hogy sem a japánok ellen való támadás, sem pedig a Saho mellett lévő állás megtartása nem fog sikerülni. A japánok veszteségeinek lajstroma 10-ike óta nem teljes, valamint az ellenség veszteségeit sem lehet tisztán megállapítani. Azt sem tudni, hogy mennyi ágyut zsákmányoltak. A lakosság azt hiszi, hogy Port-Arthur helyzete közeledik a válság felé és a döntés csak napok kérdése.

Jamada bekerítése.

London, október 19.

Tokióból jelentik: Jamada vezérőrnagy kudarcra itt élénk sajnálatot kelt. Oyama Jamadát a bal hadsereg támogatására rendelte ki s ott hősies ellenállása mellett is elvesztette tüzérőségét. Az oroszoknak hétfői kísérlete, hogy a bal hadsereg jobb szárnyát megostromolják, a Jamada ellen kivívott sikernek a következménye volt. Mukdenben el vannak készülve a nagy csata folytatására s most baltájk, hogy a nagy csata tartama, terjedelme és áldozatai dolgában tett jóslások nem váltak be. A japánok a Sahón vívott tüzérharcokban nagy ágyukat használtak, könnyen robbanó lövedékekkel és a harcéri tudósítók azt következtetik, hogy a japánok az oroszokat Mukdenből ki akarják szorítani. Kuropatkin főhadiszállását Mukdenből a harcra tette át.

Oyama tábornok azt jelenti, hogy vasárnap éjjel egy vegyes dandárt küldött Sahopu felé, hogy Okunak erősítést hozzon. Ez meg is történt; a segítség megérkezése után Oku az ellenséget visszazorította és elvett tőle két ágyut. Jamada vezérőrnagy már most egy hadosztálylyal egy másik ellenséges csapat ellen vonult, amelyet visszavetett. A hadosztály ezután hétfőn este vissza akart vonulni régebbi hadállásába, de egyszerre azt látta, hogy egy ellenséges hadosztály megtámadta és körülzárt. Erre borzasztó harc kezdődött; a hadosztály centrumának sikerült is az oroszok vonalát áttörni, de mind a két szárny csak nagy áldozatokkal tudott magának utat nyitni és kénytelen volt kilenc tábori ágyut cserbenhagyni, miután az ágyuk összes legényei és lovai elestek. Az Okuval szemben álló ellenség hétfőn megmaradt az előző napon elfoglalt hadállásában. Valószínűnek látszik, hogy az ellenség Okuval és Nodzuval szemben erősítéseket kapott. A mi veszteségünk hétfőn ezer emberre rugott.

Pétervári hírek szerint Jamada hadosztálya teljesen meg van semmisítve és a japán seregek az egész vonalon futva vonulnak vissza.

Pétervár, október 19.

A Magányos nagy fa dombjain iszonyú tüzérségi harc folyt. Az orosz gyalogság az

utolsó szálíg leterítette a japán útegek tűzsergését és lovait. *Kuopatkin* a legsűrűbb golyózáporban végignyargalt az elfoglalt hadállásokon és megköszönte katonáinak a győzelmet. Az oroszok a japánoktól elfoglalt ágyukat 18-án az éjszakai csatában már alkalmazták is. A harc további folyamán egy orosz hadtest állította és elvágta a japán sereg balszárnyát.

London, október 19.

Tokióból táviratozzák a *Standard*nak, hogy ott *Jamada* tábornok veresége nagy szomorúságot keltett. Ez volt az első eset, hogy japán ágyúk jutottak az ellenség kezére. A heggyoldal ellen intézett támadásakor az oroszok vesztesége sokkal nagyobb volt, mint a japánoké.

Nodzu megverték.

Berlin, október 19.

A *Berliner Tageblatt* jelentése szerint *Nodzu* serege, mely a legutóbbi napok harcainak egész terhét viselte, döntő vereséget szenvedett. Az oroszok több ezer japánt elfogtak, egy részük a bekerített *Jamada* hadosztályában harcolt.

Kuopatkin jelentése.

Pétervár, október 19.

Kuopatkin táviratozza a cárnak tegnapi kettel:

18-ikán éjjel az ellenség meg akarta támadni a *Putilov* dombot megszállva tartó csapat előőrsét, de visszaverték. Az ellenséggel való összeütközésről újabb híreket nem kaptam. Dél előtt tíz óráig az összes állásokban nyugalom volt. Az egész éjjel erős esett, ezért nagyon meg rongálta az utakat.

A Baján elsüllyedt.

London, október 19.

A *Baján* orosz cirkáló *Port-Arthur* kikötőjében elsüllyedt.

A balti flotta.

Korzsör, október 19.

(Dél előtt 1/12 óra.) Az orosz keleti-tengeri hajóraj most vonul át a nagy Belt keleti csatornáján. Négy hajó már átvonult, kettő épp most vonul át. A hajóraj többi hajóját már látni a Belt déli részében.

Fakkebjerg, október 19.

Ma reggel 7 órakor az orosz balti hajóraj két hadihajója ment észak felé. A hajóraj többi hajója két órával később követte ezeket. A dán cirkálóhajó reggel 1/8 órakor indult el északi irányba.

Az ujjongó oroszok.

Pétervár, október 19.

A győzelem híre városzerte nagy lelkesedést keltett. A lakosság babonásan emlegeti, hogy az első örvendetes bir a haretérről *Sebastopol* első bombázásának felszázados évfordulóján és *Alexis* trónörökös első nevenapján köszöntött be.

Békehangok.

London, október 19.

Gróf Cassini washingtoni orosz nagykövét egy hírlapírónak, aki azt kérdezte tőle, hogy a békekötvetésre vonatkozó indítványok Pétervárott most kedvező fogadtatásra talál-e, azt válaszolta, hogy a háborút folytatni kell. Mindazonáltal *Washington*ban állhatatosan tartja magát az a hír, hogy Oroszország csupán egy minden kétségben felül álló győzelmet akar aratni, mire a békekötésre való hajlandóságát azonnal ki fogja jelenteni.

Mozgósítás a lengyelek közt.

Páris, október 19.

Orosz-Lengyelországban, mint Varsóból táviratozzák, nagy megdöbbenést keltett a lakosság közt az ismét elrendelt sorozás és mozgósítás. A katonakötelesek ezrével menekülnek a külföldre.

A sorozó-bizottságok nem tudják a meghatározott számban kiállítani az ujoncjutalékokat.

A német Vöröskereszt.

Berlin, október 19.

A német Vörös Kereszt-Egyesület központi bizottságának jelentése szerint az orosz Vörös Kereszt egyik kiküldötte a napokban tárgyalta a német Vörös Kereszt központi bizottsági elnökével az iránt, hogy önkéntes egészségügyi szolgálatot a harc színhelyén fokozottan támogassák. Azt tervezik, hogy *Irkuckban* német Vörös Kereszt-kórházat létesítenek és egyuttal egészségügyi vonatot is rendeznek be. Az isptály főnökévé *Petersen* tanárt szemelték ki. A Japánnak tett hasonló ajánlatot illetőleg még folynak a tárgyalások.

HIREK

Budapest, október 19.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Október 18-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **Személyi hírek.** *Wolafka* Nándor címzetes püspök Debreczenből a téli kura használatát véget a budai Szent Lukács-fürdőbe érkezett. — *Dr. Arányi* Zsigmond orvos Herkulesfürdőről visszaérkezett a fővárosba.

— **Az udvar Gödöllőn.** *Gödöllőről* jelentik, hogy *Gizella* bajor királyi hercegnő ma reggel odaérkezett. A pályaudvaron a király és *Lipót* bajor herceg fogadta. Hétfőn a fákankerti hajtóvadászatot 34 nyul, 80 fácán, 14 őz és 2 róka került terítékre. A király tegnapi Vadkőn volt disznóleszen, kísérete pedig Kerepesen vadászott. Ma délután a király Isaszegre ment szarvaslesre. Holnap a harasztii erdőben lesz hajtóvadászat.

— **Gróf Lónyay Elemérmé útja.** *Gróf Lónyay* Elemérmé, *Stefánia* hercegnőasszony, holnap reggel *Palsomaggi*re Budapestre érkezik s délután két óra harminc perckor folytatja útját *Bodrog-Olasziba*.

— **A Vöröskereszt új védőnőhelyettese.** A hivatalos lap mai száma a miniszterelnökhöz intézett királyi kéziratot közöl, amely *Frigyes* főherceget nevezi ki a magyar és az osztrák Vöröskereszt védőnőhelyetteséül. A két egyesületnek tudvalegőleg *Lajos Viktor* főherceg volt a védőnőhelyettese.

— **Koch a tuberkullról.** Mint *Párisból* jelentik, *Koch* Róbert tanárnak alkalma volt arra, hogy egy újságíró előtt tuberkulinjáról nyilatkozzék. A következőket mondotta:

— Ha ügyes kéz okosan alkalmazza a tuberkulint, úgy föltétlenül sikere lesz. De nagyon természetes dolog, hogy ha a tuberkulint olyan betegen akarnak alkalmazni, akinek napjai már meg vannak számlálva, úgy ennek semmi fogantatja nem volna. A tuberkulinnak is egyelőre csak diagnosztikai értéke van és módot nyújt arra, hogy a borzasztó betegséget már kezdő stádiumában megismerjük és tudjuk, hogy az az ember, aki ebben a betegségben szenved s aki más egészséges embereket is megfertőzhet, ezzel a szerrel sikeresen gyógyítható. *Koch* azt mondta továbbá, hogy a tuberkulint szemtuberkulózisnál is sikeresen használták.

— **Kihallgatás a királynál.** A király egyelőre hétfőn, október 24-én és csütörtökön, október 27-én délelőtt tíz órakor Budapestén kihallgatást ad. Előjegyzéseket naponta délelőtti 9 óratól déli 1 óráig elfogad a kabinetiroda.

— **A turistakérdés az iskolában.** A *Veredy* Károly tanfelügyelő elnökléte alatt álló Magyar Tanítói Turista-Egyesülete öt darab 10 koronás aranyat tűz ki az egyesület báró *Eötvös* Loránd-alapjából annak a kérdésnek fejtegetésére, hogy mily módon alkalmazhatók és használhatók a turisztikai ismeretek és tapasztalatok az iskolában. A jellegével ellátott pályaművek 1904. évi december hó 20-ig küldendők be az elnökség címére (VII. kerület Aréna-ut 25. szám).

— **Zürzavar a madridi királyi palotában.** Botrányos jelenetek történtek az aszturiai hercegnő ravatala körül, mint *Madridból* jelentik. A hercegnő holttestét tegnap tették ravatalra. Óriás néptömegek követelt bebecsátást a kastélyba s mivel a rend fenntartására semmiféle intézkedés nem történt s így lehetetlen volt akkora tömeget egyszerre beereszteni, az emberek megostromolták a kastély udvarait. Veszedelmes tolongás támadt, miközben nagyon sokan megsebesültek. Ászonyok, akikről valószínűleg letépték a ruhát, eszméletlenül felejték a földön. A csöcselék, látva a nagy zavart, rabolni kezdett és különösen az újult asszonyokat fosztotta ki. Nagyon sok asszonynak füléről tépték le a fülbevalót. A rendőrök kivont karddal rohantak a nép közé, de képtelenek voltak a rendet helyreállítani, sőt még inkább fokozták a zavart. Végre lovaság jelent meg, amely a tömeget szétverte. Nagyon sok embert letartóztattak.

— **Emlékirat a királyról.** Most jelentek meg *Berlinben* *Schäffle* Albert volt osztrák kereskedelmi miniszter emlékiratait, amelyekben nagy szimpátiával szól *Ferenc József* királyról. Az emlékiratban többek között a következők foglaltatnak:

Az uralkodó, ha kérték, azonnal megengedte, hogy rendkívüli ügyeket előadjanak neki. Úgy a rendes, mint a rendkívüli előadás, valamint minden külön tanácskozás is valóban élvezetes volt. Pontos ügyeket mindig kész volt meghallgatni s féképpen a nagy koncepciózókban egyre terjedő korupció ellen lehetett rá rendszerint számítani. Mindent lelkiismeretesen megvizsgált, kis dolgokról is beszélt, különösen katonai ügyekben, nem volt pedáns, de tárgyilagos és jóindulatú. A magán előadást egyszerű katonakabátban, állva hallgatta meg, a minisztertanácsban rendszerint tábornoki egyenruhában előlékt. Ha valami a szokottnál jobban megragadta, azt arról lehetett látni, hogy lábát ültében keresztbe tette. *Ferenc József* igen szeretetreméltó, szinte szerény egyéniség. Ha egy-egy tanácskozás sokáig, olykor kései estig tartott, akkor az uralkodó közben ott a dolgozóasztalán vacsorázott. Ha ilyenkor fia, *Rudolf*, nem bírva apját kivárni, bejött a tanácskozóterembe, az uralkodó szelíden enyelegve kituszkolta az előszobába. Már az első tanácskozások után is később is el kellett ösmernem, hogy az uralkodó az állam leglelkismeretesebb és legszorgalmasabb szolgálja. Minden személyes igénytelenség mellett is szinte mimózaszerűen érzékeny volt uralkodói méltóságát illetőleg. Erről szólván, örökre emlékezetes marad előttem egy külön konferencia, amelyet az uralkodó velem és *Hohenwarth*l a cseh kiegyezés dolgában tartott. A tanácskozás során egy speciális államjogi kérdésről volt szó, amelyben mi úgy vélekedtünk, hogy dr. *Herbst* ellenünk foglal állást. Az uralkodó így szólt:

— Ez lehetetlenség, *Herbst* az én jelenlétében *Giskrával* szemben az önök nézetét képviselte; ezt biztosan tudom, mert *Giskra* előttem — igen előttem, úgy. Amint itt önök előtt ülök — öklével az asztalra ütött.

Az uralkodón még e dolog említése alkalomával is látszott a nagy fölháborodás. Ez az ökölcsepás különben valószínűleg nagyon végtelen lehetett a polgárminisztériumra nézve.

— **A szabad polgári párt értekezlete.** A II. kerületi szabad polgári párt ma este 1/8 órakor a budai *Vigadóban* *Lendl* Adolf országgyűlési képviselő elnökléte alatt értekezletet tartott. Megjelentek az értekezleten báró *Bánffy* Dezső, *Hock* János, *Nosz* Gyula, *Lengyel* Zoltán, *Hellebronth* Géza országgyűlési képviselők is. *Kasics* Péter a fővárosi drágaságról beszélt és indítványára az értekezlet lépéseket tesz a lakosság olcsóbb élelmezése érdekében. Azután *Varga* István a polgárok és különösen a kispárosok érdekeit védő bizottságok megalakítását indítványozta. *Tóth* András pedig a magyar udvartartás mint kiválóan budai ügy érdekében indítandó mozgalomról beszélt. Báró *Bánffy* Dezső is felszólat és kijelentette, hogy mint a kerület lakója csatlakozik a párthoz mint községi ellenzékhez.

— **Doyen tanór séréma.** *Párisból* jelentik, hogy a most folyó orvosi kongresszus tegnapi ülésén *Doyen* orvos tanár előadást tartott híres szérumáról, amelyvel állítása szerint 240 rákbeteg közül negyvenet teljesen meggyógyított. *Doyen* titokban tartja séréma készítésének módját és emiatt

már több ízben érték öt támadások. Dr. Poirrier Doyen előadása után felszólt és kétségbevitte Doyen állításának valóságát. Poirrier a szérum megvizsgálását kívánta, hogy annak tudományos értékét meg lehessen állapítani. A kongresszus bizottságot küldött ki a szérum megvizsgálására.

— **Montignoso grófnő.** Aki ez inognitó alatt éli egy idő óta életét, a szász király halála óta rangban előlépett. Trónörökösné-sorból Luiza hercegné egy király, Frigyes Agost szász király, feleségének a pozíciójába lépett. Csakhogy ez az előlépés úgy látszik csak megnövesztette azt a falat, amely őt annyira visszavetett családjától a nyelvmesterrel való kalandja óta elválasztotta! Pedig csak nemrégiben még az a hír járta, hogy a pápa ki akarja békiteni *Frigyes Agost* szász királyt feleségével, Montignoso grófnővel. Ma azonban már olyan hírt jelentenek *Drezdából*, amely ha igaz, akkor Montignoso grófnőnek végleg le kell mondanania arról, hogy férje visszafogadja. A drezdai hír szerint a szászországi határhivatalkok azt az utasítást kapták, hogy Montignoso grófnőt, ha Szászországba akar na utazni, ne engedjék át a határon. A nép körében az a hír terjedt el, hogy Montignoso grófnő, aki ki akarja erőszakolni a gyermekeivel való találkozást, Szászországba utazott. Az udvar részéről azt állítják, hogy ez a hír teljesen alaptalan. A grófnő, mint *Milánóból* táviratozzák, ma *Luganob*a érkezett s onnan tovább utazott *Maggióba*, ahol nyaralót bérlet. *Drezdában* azt beszélik, hogy az egykori trónörökösne apósának, György királynak halála alkalmából részvevő levelet írt férjének, de a trónralépő király nem válaszolt a levélre.

— **Nem lesz fáklyásmenet.** *Lueger* bécsi polgármester e hó 24-ikén lesz 60 éves. Hívei születésnapjának előestéjén fáklyásmenetet és szereződöt akartak rendezni tiszteletére, de a rendőrség nem engedte meg. Tiltalmát azzal okolja meg a rendőrség, hogy a törvény értelmében valamely törvényhozó-testület üléséese alatt nem szabad nyilvános fölvonulásokat rendezni s mert a *Lueger* tiszteletére rendezett ünnepségnek ez a része fölzigatná a lakosság egy részét. A rendőrség intézkedését a szocialisták diadaluknak tekintik. A szocialisták ugyanis ellentétetésre készültek, mert *Lueger* nemrég az alsóausztriai tartománygyűlésen durván megsértette őket. Bécsi tudósítónk megbízható helyről arról értesül, hogy a *Lueger* tiszteletére tervbevett fáklyásmenet magának a császárnak kivánságára maradt el. Ő felsége még *Gödöllőre* való utazása előtt értésére adta *Koerber* miniszterelnöknek azt a kivánságát, hogy Bécsben ne zavarják meg a nyugalmat. A keresztény-szocialista pártot valósággal konsternálta a rendőri tilalom. Elhatározták, hogy vasárnap délelőtt a városháza előtt gyülekeznek és spontán tüntetést fognak rendezni *Lueger* mellett. Érdekes, hogy a rendőrség eleinte nem ellenzte a fáklyásmenetet s azt tartotta, hogy nem kell félni semmi összefüggéstől, mert az alsó-ausztriai tüzoltóságok és hadastyán-egyesületek küldöttégei annyira elzárják a városháza környékét, hogy a munkások nem is férközhettek közel. A keresztény-szocialista párt sehogy sem tud beletörödni abba, hogy ne ünnepelje vezérének születésnapján, de ha már erről mégis le kell tennie, elhatározta, hogy jövő év június 30-dikán fogja megtartani a fáklyásmenetet, harmincadik évfordulóján annak a napnak, amikor *Lueger* tagja lett a városi tanácsnak. Az ünnep rendezőbizottsága ma egyébként elhatározta, hogy a rendőri tilalom ellen, amely a szocialistáknak kedvez, ellenben a császárhoz hű keresztényszocialisták jogaikban támadja meg, a helytartósághoz fog felebbezni. A keresztényszocialisták valamennyi kerülletben tiltakozó-gyűlést fognak tartani.

— **Halálozás.** *Pusztai-Vacsról* jelentik, hogy gróf *Wurmbrandt-Stupach* Hugó nyug. altábornagy, aki *Frigyes* főherceg hadtestparancsnok-hoz volt több évig beosztva, ma szélhűdésben meghalt. A gróf mint *Kóburg* Fülöp hereg vendége néhány nap előtt ment *Vacsra*, hogy az ottani vadászaton résztvegyen

Tóth Pál sátoraljujhelyi nyugalomba vonult kegyesrendi áldozár 79 éves korában *Kecskenémen* meghalt.

— **Kétezer kivándorló.** *Fiuméből* jelentik: *Holnap* indul *New-Yorkba* a *Cunard Line* társaság *Pannonia* nevű gőzöse. A hajóval kétezer kivándorló hagyta el az országot,

— **Véres merénylet Ugron Gábor ellen.** *Székeljudvarhelyről* jelentik: *Ugron Gábor* ellen tegnap egy *Zakariás* Demeter nevű napszámos merényletet követett el. *Ugron* ugyanis *Székeljudvarhely* mellett lévő *bethlenfalvi* birtokán kukoricát raktároztatott be, midőn egy napszámos megtagadta az engedelmességet. *Ugron* erre arcultította az engedelmet. *Zakariás* később fejszével hátulról *Ugronnak* rontott és *Ugronnak* csak annyi ideje volt, hogy bal karjával fejét megvédje, de a fejszeesapás teljesen eltörte karját. *Zakariás* ezután fegyverért szaladt és három lövést tett *Ugronra*, de egyik sem talált. *Zakariás* már egy ízben emberölésért 12 évet ült. *Ugront* lakásán ápolják.

— **Taussig Ottót elfogták.** A bécsi rendőrségnek nagy szerencséje van. A valenciai konzul arról értesítette az éjjel, hogy *Taussig* Viktort, a megszőkött kuttenbergi kékfestőgyárost tegnap a *Kanári-szigeteken* *Santa Cruz de Teneriffa* városában a szigetek kormányzója letartóztatta. *Taussig* Ottó tudvaleg e hó 6-ikán *Budapestről* szökött meg, ahol a gyár vezetőit jelentékeny összegeket vett föl. Azonkívül is mintegy 700.000 koronával károsította meg a céget, bányját és cégtársát, *Taussig* Viktort öngyilkosságra kergetve. A budapesti rendőrségnek is van érdeme *Taussig* kézrekerítésében, mert az vezette rá a bécsi rendőrséget, hogy a szökevény a keleti expresszvonattal *Náray Géza* néven *Marseille* felé vette útját. *Taussig* e hó 11-ikén *Marseilleből* az *Italie* hajón *Délamerikába* vitorlázott és mikor ezt a bécsi rendőrség megtudta, táviratozott az osztrák-magyar konzuloknak és rendőrségeknek a kikötővárosokba, ahol az *Italie* megállapodik és kérte a szökevény letartóztatását. *Teneriff*, ahol a nemezisi utóletre a sikkasztó gyárost, az utolsó állomás *Rio de Janeiro* előtt.

— **A Budapesti Tanári Kör** ma délután tartotta közgyűlését *Beke* Manó elnök vezetésével. Az elnöki megnyitó után különböző jelentéseket vettek tudomásul, majd az elnök szólt fel s bejelentette a maga és tisztársai lemondását. Ezután megejtették a választásokat. Elnök lett: *Rombauer* Emil, alelnökök: dr. *Gyomlay* Gyula, pénztáros: *Balog* Mór és titkár: dr. *Székel* István. Választmányi tagok lettek: dr. *Badiés* Ferenc, *Balogh* Péter, dr. *Balassa* József, dr. *Matskássy* József, dr. *Bucinszky* János, *Reif* Jakab, dr. *Finácsy* Ernő, *Szóts* Ignác, dr. *Zlinszky* Aladár, *Mikola* Sándor, dr. *Morvay* Gyózó és *Timár* Pál.

— **Ügyvéd és borkereskedő.** *Kecskenéméről* írják: Dr. *Ádám* Jenő uj-késséki ügyvéd a falu vendéglőjében összeszólalkozott *Weiner* Miksa borkereskedővel, miközben az ügyvéd *Weinert* inzultálta. *Weiner* revolvert rántott és *Ádámra* sütötte, de a golyó csak csekély horzsolást okozott. *Weiner* maga jelentette fel az esetet.

— **Házasság.** Dr. *Surgóth* Gyula királyi alügyész 18-án tartotta esküvőjét *Komáromban* *Thaly* Jolán kisasszonnyal, *Thaly* Géza nyugalmazott királyi ítélőtáblai bíró és földbirtokos leányával. Az egyházi esketést *Antal* Gábor református püspök végezte.

Dr. *Rooz* Elemér nagykárolyi t. járásorvos eljegyezte *Szepessi* Paula kisasszonyt, dr. *Szepessi* Arnold sátoraljujhelyi városi főorvos leányát.

Pollyák Sándor szövetkezeti igazgató és terménynagykereskedő *Makón* eljegyezte dr. *Szell* Lászlónak, *Selmecz*- és *Bélabánya* városok tiszti főügyészének leányát, *Alicet* *Selmecz*-bányán.

— **Dráma a hitelezők előtt.** *Berlinből* jelentik, hogy *Lachmann* kereskedő, aki néhány nappal ezelőtt fizetéképtelen lett, tegnap *Braunschweigből* *Berlinbe* érkezett, hogy hitelezőivel egyezséget kössön. *Lachmann* negyven-százalékos kiegyezést ajánlott s mivel hitelezői erre nem álltak rá, kétségbeesésében az ő szemük láttára revolverrel agyonlőtte magát.

— **A montenegrói igazságügyminiszter megmérgezése.** Az a sötét vád, amely *Nikita* fejedelem ellen fölmerült, most már *Saulics* igazságügyminiszter politikai ellenfeleire hárult át. *Saulicsot*, mint *Cetinjéből* jelentik, politikai ellenfelei tették el láb alól. *Saulics* szabadalvú gondolkozása ember volt, a modern haladás híve s ezért a kormány tagjaival, az ó-pártal különösen, az utóbbi időben sok összeütközése volt. Legutóbb a kereskedelmi egyesület ülésén elnökölt *Saulics*, erősen védte itt álláspontját az új adók kérdésében, de az ó-párt leszavazta. Az ülés csak éjfélután ért véget s akkor a miniszter két *Cetinjei* polgár meghívására egy kis borra és kávéra ment. Mint később kiderült, a borban és a kávéban mérég volt. Alig hogy hazaért a miniszter, göresök lepték meg, reggelre jobban lett, dél felé azonban újra meglettek a göresök s hamarosan meghalt iszonyu kíkok között. A halottat felboncolták, de a halál okát nem tudták megállapítani s ezért *Bécsbe* küldték az elhunyt miniszter szívét, agyvelejét és máját, míg gyomrát *Belgrádba* küldték megvizsgálás végett. *Saulics* temetése nagy és általános részvét között ment vége, de a kormány tagjai közül senki sem vett részt a temetésen.

— **A bécsi rablőgyilkosok.** *Párisból* jelentik: *Sikora* János gyilkosai nagyon nyugtalanul töltötték az első éjszakát a rendőrség fogházában. *Klein* Franciska bármilyen önuralmat tanusított is a letartóztatás és kihallgatás alatt, most nagy nyugtalanságot áru el. *Kleinék* még mindig tagadják, hogy ők követték el a gyilkosságot. *Klein* Franciska, utolsó kihallgatása alkalmával, a következőket mondotta el *Hamard* rendőrfőnök kérdéseire:

— **Lakásom egyik szobáját egy fiatal leánynak, a másikat egy férfinak és egy nőnek adtam al-bérlébe.** Körülbelül negyvenévesek lehetek. A nő külsejéről arra következtettem, hogy demimonde. Diszkrétcióból nem akartam a nevüket megkérdezeni és ezért nem is tölttettem ki velük a bejelentő cédulákat. Ez a két személy kétszer fogadta szobájában *Sikorát*, utójára október 3-ikán. Nem láttam őt eltávozni és másnap két albérlőm titokban otthagya a lakást. Amikor ki akartam takarítani a szobájukat, nagyon kellemetlen szag ütötte meg az orromat, a kanapé alól pedig, a szákból egy emberfej látszott ki. Szörnyen megijedtem és rögtön szökésre határoztam el magamat. Aztán a férjem üzletébe rohantam, aki nem is látta a holttestet.

Hamard rendőrfőnök külön-külön hallgatta ki a gyilkos házaspárt. *Klein* Henrik feltünően apatikusan viselkedik. A mai kihallgatás alkalmával így szólt a rendőrfőnökhöz:

— **Reggel óta nem dohányoztam. Legyen szives, kínáljon meg egy cigarettával.**

Hamard teljesítette a kérését. *Klein* még ez is mondta:

— **Rabszolgája voltam a feleségemnek, nem volt akarat bennem. Kérdés nélkül, vakon követtem őt, amikor elmondta, hogy menekülnünk kell.**

Aztán ártatlanságát erősítette. A rablott értékpapírok még mindig nem kerültek meg. Azt hiszik, hogy *Kleinék* attól való félelmükben, hogy nyomra vezethetnek, eldugták vagy elrejtették az értékpapírokat. A párisi rendőrfőprefektúrára ma levél érkezett egy bécsi ügyvédtől, aki hajlandó *Kleinék*at a bíróság előtt védeni. Mikor a levél tartalmáról *Klein*t értesítették, ezt válaszolta:

— **Ismerem ezt az ügyvédet. Egyszer már védett a bíróságnál.**

Azok közül, akik a rendőrséget nyomra vezették, *Walz* bécsi bérkocsi 500 korona, *Lessler* salzburgi hordár 100 korona jutalmat kapott.

— **Isztentisztelet.** A pesti izraelita hitközség rombach-utcai templomában a péntek esti isztentisztelet további intézkedésig félöt órákor kezdődik.

— **Gyilkosság a tanyán.** A Szeged mellett alsótanyán a kukoricaföldön *Szücs* Mihály gazdálkodót 17 éves *Ilo*na leánya szemeláttára két ismeretlen ember agyonverte. A leány térdén állva könyörgött, hogy ne bántsák és az utonállók megkegyelmezték életének. A gyilkosok, akik bosszúból követték el tettüket, elmenekültek.

— **Öngyilkos joghallgató.** Egerből táviratozzák, hogy *Sárközy Ignác* joghallgató ma szerelmi bánatában agyonlőtte magát.

— **Egy magyarbarát amerikai államférfi.** Hoar Frisbie George, az Egyesült-Államok legnagyobb államférfia halt meg a minap. Az elhunyt huszonhárom éves korában hallotta Kossuth Lajos beszédjeit amerikai körútja alkalmával, ékesszólása elragadta s azóta nagy tisztelője lett. Negyven évvel később meglátogatta turini otthonában is és ő volt az, aki a nagy száműzött halálakor az Egyesült-Államok szenátusában azt az indítványt terjesztette elő, hogy fejezze ki a szenátus részvétét Kossuth családjának. Magyarország történelmét nagy szeretettel tanulmányozta s ezeréves küzdelme függetlenségéért és szabadságáért megkapta az ő lelkét is. Hoar Frisbie George Massachusetts államban, Concord városában született 1826-ban, halálakor tehát 78 éves volt.

— **Tolvajvilág.** A rendőrség letartóztatta *Csizmadia Eszter* 17 éves cselédeányt, aki *Hellai Jenő* hirlapírótól 460 koronát ellopott. — Tegnap délután tetten érték *Csontos Béla* 18 éves villamszerelőt és *Dombroszky József* 17 éves kereskedősegédét, amint a Vigadó zárt sörkimerő helyiségeiben réz- és ólomcsapokat akartak ellopni. Azt mondták, hogy tévedésből jöttek oda be, a helyszínen talált hamisított kulcs azonban ellenük bizonyított. Az illetőket letartóztatták. — *Fodor István* pincér tegnap este hazament Uj-utca 10. számú lakására. A lakásban foglalatokodott *Krausz Izidor* 19 éves nyomdász. Fodor látára elmenekült, de a házbellek utána siettek s elfogták. — Az iparművészeti múzeum egyik szolgálója észrevette, hogy egy úri külsejű férfi néhány bronzdobrombóval leakasztott és kabátja alá rejtett. Átadták a rendőrségnek, ahol az illető *Fuscik Károly* 27 éves festőnek és rajzolónak mondotta magát. Letartóztatták. — Tegnap is több helyen jártak lakásfosztogatók. Így 300 korona értékű ékszert loptak el *Weisz Mór* lapkiadó Izabella-utca 23. számú lakásáról. — Észert s zalogjegyeket vittek el *Bartovics Károly* magánbivaltónak Alsó-Erdősor 5. számú lakásáról. — Felnyitották ezenkívül ugyanebben a házban *Spán Ignác* nyomdász lakását s *Horráth Gábor* házimester *Andrássy-ut* 124. szám alatti pincéjét, ahonnan több ruhaneműt vittek el.

— **Az osztályorszájáték húzása.** Az osztályorszájáték mai húzásán ötezer koronát nyert 92029; kétezer koronát 31745 78584 36565 93912 3198 46614 63200 68533 51519 59998 99290 100249 40631 23299 89923 45685 2238 102620 32563 104649 106788 21667 107062 99769; ezer koronát 106001 100297 74928 80943 26846 53623 13721 42043 92248 18001 5642 45365 72976 102893 69293 65068 99136 77158 22856 61003 40616 82157 89873 48429 107344 32622 10095 39653 100966 94025 90525 71223 23305 41334 67759 37994 37303 106297 88835 75900 79838; ötszáz koronát 93418 8608 1812 31935 10847 14636 83294 51976 95732 32815 30486 66590 37001 99346 5133 59118 36526 69489 97521 73283 103363 80690 80424 37731 32074 68229 32445 11127 62468 89663 72282 72435 35278 60981 41881 7440 2973 43450 36192 36455 74208 26518.

— **Kiss szerencsése nagy!** Vásároljon osztályorszájátékot Kiss Károly és Társa bankházánál, Erzsébet-körút 19. szám alatt.

— **Rendőri hírek.** *Weisz Mór* lapkiadó Izabella-utca 23. számú lakásában, *Berkovics Károly* magánbivaltónak Alsó-erdősor 5. számú lakásában és *Horráth Gábor* házimester *Andrássy-ut* 124. számú lakásában tegnap lakásnyitogatók jártak s mind a három helyről több ékszert, zalogjegyet és ruhaneműt loptak el. — Tegnap négy gyermek eltűnéséről tettek jelentést a főkapitányságon. *Nagy Sándor* gyermeki születésű 11 éves tanuló tegnap reggel azzal ment el szüleinek *Verseny-utca* 10. számú lakásáról, hogy az iskolába megy. Azonban az iskolában sem volt, haza se ment. *Török (Tundlich)* Elza budapesti születésű 13 éves tanuló leány tegnap délből elment az iskolából s többé nem tért haza. Eltűnt még *Adámcsék Pál* budapesti születésű 12 éves iskolásfiú *Arboc-utca* 4. és *Brüssler Gusztáv* kaposvári születésű 14 éves esztergályostanonc *Angol-utca* 28. számú lakásáról. A rendőrség keresi az eltűnt gyermekeket.

(X) **Női fehéreneműek** divatos, szolid kivitelben mérsékelt árák mellett kaphatók *Kunz József és Társa* cégnél (Budapest, V., Deák-tér 1.) Menyasszonyi kelegyek állandóan megtekinthetők.

(X) **MILLIÓS örökség** híret nagyon gyakran kolportálják a lapok és a közönség — mintha bizony valamelyes haszna volna belőle — kapva-

kap ezeken a híreken. Mivel javul százazrek sorsa, ha a reménybeli örökös hozzá is jut a várva-várt milliókhoz? Valóban semmivel! Keresse tehát a közönség azt, amit saját magának hoz egy vagy más formában hasznót. Ilyen például az *Élső Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság* kecskeméti gyárában főzött *barackcognac*, *barackkrém* vagy *barackpálinka*, amelyek bármelyike az otthon kellemesebbé varázsolja és az egészséget megjavítja. A gyár vezetősége bérmentve küld árjegyzéket és mutatóvámszámot a *Barack Híradóból*.

Az elveszett és megkerült csillag.

— Románca. —

Bannard csillagász a Szaturnusz-nak egy új mellékbolygóját fedezte fel, amelyet Phoebének neveztek el. A holdacska rögtön felfedezés után eltűnt. Most Trost csillagásznak a Peruban levő arequipai csillagvizsgálón sikerült az eltűnt csillagot újra megpillantania.

Szaturnusz-nak volt kis bolygója,

Gömbölyű, szép, kerek.

Egyszer csak lett — ugy hozta gölya! —

Ki volna ennek a tudója!

Phoebének hívták; s mint kis gyerek,

Játszott az égi réten.

Játszadozott a Nagy-Moguljal

S a Kis Medvével is sokat.

S bár elködörgött, nem vezett el:

Mert tudta a járásokat.

Szerette a komoly Fiastyuk:

Ismerte a Gincölszekért:

Gyorsan hajtott, ha Phoebét vitte,

De tőle pénzt, azt sohasé kért.

Időközben nagy hajadon lett

S minden vasárnap bálba járt,

Hosszú ruhát viselt a Phoebé

S választott már egy ideált.

Hanem anyja: Szaturnusz asszony

Nem szentesíté e viszonyt

S így szól: Lányom, e rongy fajankót

Többé nem láthatod viszont!

Tartottak családi tanácsot,

Amelyen Vénusz elnökölt,

A kulcsukon szegény kis Phoebé

Leste a zord családi kört.

De ekkor megjelent lovagja

A Phoebustól rabolt kocsin

S magához kapta kicsi Phoebét,

Ki csupa sikk és csupa csin.

Aztán vágattak a tejuton,

Hogy szinte rengtek az egkek;

Mentek perencéket negyven yardot,

Ha nem hatvant vagy hetvenet.

Végül soká megállapodtak

És összeházasodtak.

Kis fűszeres-bolton nyitottak

És csokolóztak, nyalakodtak,

Ha jött, avagy ha ment a nap.

Szaturnusz, bármit is csinált,

Reájuk nem talált.

Hanem megtudta lenn a földön

A dolgot egy zord csillagász

Aki az égi csillagoknak

Jó erkölcoire vigyáz;

A kis Phoebét kutatni kezdte,

Kutatna reggel, délbe, este,

Hajnalban és hajnal előtt.

... És megtalálta őt.

Am Phoebé nem volt már leányzó,

Hanem kövér családanya,

Volt neki négy-öt kis bolygója

S kissé megritkult a hoja.

A férje sem deli lovag már,

Hanem elhízott fűszeres,

Kinek mértéke hamis szörnyen

S aki tömörked pénz keress.

A csillagász hát rájuk bukkant;

Megvagytok im! — és nagyot toppant,

Majd Szaturnusz asszonyhoz járul

S elmondja, mit tud leányrúl.

Szaturnusz hallgat nagy közönnnyel,

Fagyosan, mint egy jégverem,

Majd így szól: Semmi dolgom önnel

S azt a személyt nem ismerem!

FŐVÁROS

(*) **Tinódy Sebestény szobra.** A miniszterelnök ma *Tinódy Sebestény* szobra dolgában leiratot küldött a fővárosnak. A szobrot, amely a király által ajándékozott tíz szobor egyike, *Bezerédi Gyula* szobrász elkészítette és fölállításkor helyül a Népszínház előtt levő kis parkot jelölték ki. A mai leirat fölszólítja a főváros hatóságát, hogy a parkban levő hirdető oszlopot és a magasabb fákat távolítsa el és pedig sűrűszen, mert a szobrot még most őszzel akarják leleplezni.

(*) **Munkás-jelölti bizottság.** Több mint két éve *Gelléri Mór* bizottsági tag az az indítványt tette a közgyűlésen, hogy a munkásügyek s általában a szociális kérdések előkészítése céljából a tanács kebelében külön ügyosztályt alakítsanak. Egy év mulva a közgyűlés kimondotta, hogy addig is, amíg az ügyosztály fölállítható lesz, a munkás- és szociális ügyek ellátására a jogügyi osztályt hívja föl, úgy, hogy abban egy külön bizottság működjen. Ezt a bizottságot a közgyűlés meg is alakította s elnökévé *Matuska Alajos* alpolgármestert, helyettes elnökévé *Lung György* tanácsost választotta. A bizottság ma délután tartotta az első ülését *Lung György* tanácsos elnöklété alatt.

Az elnök kifejtette a bizottság tevékenységének az a célját, hogy előmozdítsa a munkásoknak jogos érdekeit. Nem lehet azonban föladata ennek a bizottságnak — ugymond — az, hogy a bérharok folyamatába beleavatkozzék. Ezek a bérharok ugyanis egy idő óta egészen elfajultak, ugyanarra, hogy azokból a munkásoknak nem lehet hasznuk, míg ellenben az ipart romlásba viszik. Ennek a bizottságnak az a feladata, hogy egyaránt hasznára legyen a munkásnak és munkaadónak; ezt elfogulatlan érzellemmel, igazságosan és szívvél kell felkalkolnia a bizottságnak. (Helyeslés.) Ezután a bizottság *Vászonyi Vilmos*nak a közgyűlésen tett amir indítványát vették tárgyalás alá, hogy a városi munkálatoknál kösse ki a hatóság az illető vállalkozóktól a munkásikkal szemben való emberséges munkabért és munkaidőt. *Vászonyi Vilmos* a mai ülésen megokolta indítványát és a bizottság hosszabb vita után magévá tette az indítványt, kiegészítve *Boros Soma* javaslatával, hogy intézzenek föliratot a kormányhoz olyan törvény hozatala végett, amely szerint a munkabérré és munkaidőre vonatkozó megállapodásokat minden hatóságának tiszteletben kell tartatnia.

(*) **A drágaság ellen.** *Ehrlich G. Gusztáv* fővárosi bizottsági tag a főváros hatóságához beadványt intézett, amelyben kifejti, hogy a mult hónapban a drágaság megszüntetése vagy mérséklése ügyében tartott értekezleten egy olyan indítvány sem hangzott el, amely a drágaságnak azonnal való enyhítésére alkalmas lehetne, úgy hogy az élelmiszer ma is csak olyan drága, sőt drágább, mint azelőtt és bejelenti, hogy a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság elnökével, malomszei *Elek Pállal* megegyezett, hogy a részvénytársaság nagyobb mennyiségű burgonyát hozat Budapestre, amelyet az önköltségi árban: 5.75—6 filléért becsát kilogrammonként a közönség rendelkezésére. Hogy pedig a viszont-elarusítók visszaélését megakadályozzák, ebből a burgonyából egy-egy vevőnek öt kilogrammnál nagyobb mennyiséget nem fognak adni. *Ehrlich G. Gusztáv* kéri a főváros hatóságát, hogy engedjen át a burgonya elhelyezésére alkalmas, nagyobb helyiséget a VII. kerületben. Kijelentette nevezett részvénytársaság, hogy amennyiben a főváros megkerületeiben is indulna meg hasonló mozgalom, ott is rendelkezésre becsátja a megfelelő burgonyát. Az elarusítók a kerületi választmányi közreműködésével és ellenőrzésével fog történni.

(*) **Párisi közsegtanácsosok látogatása.** Ma délelőtt *Baudouillard F.* tanfelügyelő vezetésével hat párisi közsegtanácsos érkezett Budapestre, meglátogatták *Matuska Alajos* helyettes polgármestert, akinek bejelentették, hogy különösen az elemi és szak-irányú iparos- és háztartási iskolák iránt érdeklődnek s ezeket óhajtják tanulmányozni. A helyettes polgármester gondoskodott róla, hogy a francia emberek a kellő tájékoztatásban részesüljenek.

(*) **Az ismételő-oktatás.** A tanács a szükséges fővárosi közsegtanulmányok iskoláiban volt ismételő-oktatást és iskoláknak kezdetén megszüntette. Most tudomására jutott a tanácsnak, hogy egyes tanítók a saját lakásokon tartják a tanítványokkal az ismételő-órát az eddiginél nagyobb havi díjért. A tanács kimondotta, hogy a tanító a saját tanítványait a lakásán egyáltalában nem oktathatja. Más osztályok tanulói közül is, a lakásán — akár az iskoláéval —

akár a nagy színeti időben — egyszerre csak egyet taníthat. Azt, hogy a lakásán kit és mikor tanít, tartozik az iskola vezetőjének bejelenteni.

SZÍNHÁZ, ZENE

**** Duse mint Monna Vanna.** Ma nagyobb érdeklődés mutatkozott a fizető közönség részéről Duse föllépése iránt, mint a *Casa paterna* előadások. Maeterlinck darabja rendkívül különös; Márkus Emiliának nagy sikere volt a címszerepben; és a Nemzeti Színház összejátéka egész Európában talán a legjobb. Mindezt a közönség összehasonlító kíváncsiságát erősen ki-hívta és izgatottan várták az olaszokat, — leg-elenkebb izgatottsággal természetesen Duset, Monna Vanna ábrázolóját. Az olasz ensemble-lal somszám végezhetünk; nem volt jobb a *Leblanc* szsonnyal — néhai Maeterlincknél — utazó francia összejátéknál. Vagyis: a szöveg szépségé-ly, mely és finom árnyalataival, érdekes jellem-rajaival adósunk maradt. Maeterlinck válogatott színei többnyire durva és heves hang-áradatban mosódtak össze. Csak egy pár kosztium és maszk volt kifogástalanul szép és stilszerű. Ami Duset illeti: Monna Vanna tündöklő külső szépsége nélkül jelen meg, de csodálatos bensőségével és aszonyságának a bájával elragadóan tette a második felvonás némely jelenetét. De a végé-lyben nem érte utal a magyar Monna Vanna for-ly és briliáns temperamentumát. Vanna itt kí-gyulad, mint az örömtüztben lángoló Piza. Ezt a perzselő lángot Duse Vannája nem érezeti vel-lyünk. Erő és szenvedély egyáltalán nem eleme ennek a végtelenül gyöngéd aszonynak. A har-madik felvonás kétségbeesett kitérőseiben is észre lehetett venni, hogy Duse nagy és mély művé-szete a drámai indulat magas hőfokáig nem he-vithető. Márkus Emilia Vannája éppen a kres-csendőkből a legnagyobb. És a mi Vannánk a köpeny kezelésében is hibba maradt Maeterlinck intenciójához, mint Duse Vannája, aki az egész második felvonásban és részben a harmadikban is félig csupasz mellél áll a közönség előtt. Ez a póz nem illik se a Vanna karakteréhez, se az igazságához a kultuszához, amiben Duse művésze excellál. (A. e.)

**** Sarah Bernhardt emlékiratai.** A *The Strand* című angol folyóirat legújabb számában közli Sarah Bernhardt emlékiratainak azt a részét, amelyben nagynevű kollégáiról nyilatkozik. Réjane asszonnyal nagy komikának mondja, míg Novellit nem tartja modern színésznek. Duse Eleonóráról, a jelenleg nálunk vendégszereplő olasz művésznőről szívesen így nyilatkozik:

— Duse Eleonóra sokkal nagyobb színésznő, mint művésznő; azon az uton halad, amelyet mások jelöltek ki számára. Igaz, hogy nem utánozza őket, de művészetével egyetlen olyan alakot sem teremtett, amely méltó volna nagy híréhez. Soha sem láttunk tőle olyan alakot, amely közvetlenül ő rá emlékeztetne. Csak a mások keztyűjét huzta fel: — fordítva. És mindent, amit produkált, utánozhatatlan gráciával, öntudatlan közöny-nel csinálta. Duse Eleonóra tehát nagy színésznő, sőt egyike a legnagyobbaknak... de nem mű-vészénő.

**** Népszínház.** Székely Irén rekedtsége miatt a Hoffmann meséinek holnapra tervezett előadása helyett a *Boccaccio* kerül szíre a Népszínházban.

**** Filharmoniai hangverseny.** Az első filharmoniai hangverseny ebben a szezonban szerdán, a hó 26-án lesz. *Mitray* Dezső közre-műhődésével *Beethoven* „eroica” szimfóniáján kívül két érdekes újdonságot tartalmaz a mű-sor: *Händel* még itt elő nem adott „Concerto”-ját vonós, zenekarra és *Goldmark* legújabb művét, az *Itáliában* című nyitányt. Jegyekre *Méry* Bélánál (Andrássy-ut 12.) lehet előjegyezni.

**** A kolozsvári színház** vezetésére *Kom-játhi* János, a kassai színház vezetője is pályázik. Komjáthi egyike a legérdekesebb vidéki direktoroknak és teljes mértékben hiva-tozott arra, hogy a kolozsvári színház tradícióit fenntartsa. Jelöltségét Kolozsvárról nagy szim-pátiával fogadják.

IRODALOM

O Ethnografusok ülése. A Magyar Néprajzi Társaság ma délután az Akadémiában fel-olvasó-ülést tartott *Munkási* Bernát elnöklete alatt. Dr. *Solyomossy* Sándor *Ethnográfia* és *esztétika* címen érkezett, érdekesen mutatta

ki a kapcsolatot a néprajz és az esztétika között. Utána *Csiky* János szemelvényeket mut-atott be *Régi magyar népzene* című zenetörté-neti munkájából. Az összehasonlító népzene és zenetörténeti adatok alapján fejtegette, mi-képpen lehet felismerni valamely régi dal korát. Majd *Raskó* Géza, a Népszínház tagja, *Revere* Gyula hárfakiséréte mellett elénekelt több óségi gyereknótát, karácsonyi dalt, virágéneket, krip-tádiát, balladát és vitézi éneket, amelyek szá-j-hagyományban maradtak ugyan reánk, de há-rom-négy évszázad előtti énekek típusát viselik magukon. Az ének- és zenekísérettel élénkített felolvasást zajos tetszessel fogadta a közönség. Végül dr. *Szilády* Zoltán tartott előadást, amely-ben néhány újabb adalékot szolgáltatott Erdély néprajzához.

O Jób. Alig egy év leforgása alatt most jelent meg dr. *Kiss* Arnold harmadik verses-könyve. Azzal a lelkes és termékeny passzióval, amellyel az ékeesszavú budai főpap nemes elfog-laltsága közepett üzi a poézist, ezuttal *Jób* köny-vét dolgozta át modern formára. A válogatott sorscsapások bibliai hőse törzssőkös magyar nyel-ven ontja zuhatagos beszédét s az epithetonok és hasonlatok gátjazsakadt áradata megkapó ha-tással rohan a magyar áttületesben is. Fenséges komorság húzódik végig ezeken a lapokon és az a fatális beleolvadás isten mindenhatóságába, amely a zsidó költészetet dominálja, ha lényegé-ben véve egyhangú is, de egyhangúságában ezer meg ezer szimpompás alakot ölt. Minden gondolat isten korlátlan hatalmának dicsőítéséből patakzik elő s oda is tér vissza, miután a szívárvány gaz-dagságával csillogott a földi téreken. Lírai költe-mények hosszú láncra ez a könyv, de a lánczeme-keket az ember néma tragédiája forrasztja össze. Az istenség büvöletéből kibontakozó érzés me-rész szárnyakkal hajtja a levegőbe, ám a maga erejére hagyva, mihamar elernyed lendü-léseiben és nehogy a semmiségbe hulljon, fárad-tan siet vissza oda, ahonnan oly mohón men-kiült. A héber eredeti magasztos szépségei *Kiss* Arnold kezében megfelelő reliefet kapnak s *Jóbja* épülete olvasmány mindazoknak, akik szí-ven merengenek olykor-olykor a bibliai költé-szet buja virágzású bokrai között. Az izléses kö-tet *Singer* és *Wolfner* kiadásában jelent meg.

Nyitlér.

A szabászati mintaiskola igazgatósága értesít az érdeklődő hölgyközönséget, hogy a beiratások a hó szeptember 15-én kezdődnek. Szegény sorsúknak az igazgatóság a tandíjat el-engedi és ezeket a beiratás má 5-én kezdődött. Bővebb felvilágosítás és prospectus kérésre: A szabászati minta-iskola igazgatóságától Budapest, Váci-utca 7. sz., II. em.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem aiajkáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

**** A becsi löversenyek.** A freudenau-i öszi meeting holnapi harmadik napjának programján a 20.000 koronás Kahlenbergi-gátver-seny képezi a főszámot, melyben rendszerint ne-hány jobb klasszisu telivér szokott a starthoz állani. Az idej mezőny meglehetősen kicsi lesz, de érdekességet ad a futamnak az, hogy előre-láthatólag heves fínsíht fog eredményezni. Az előfogatok kedvence *Sphinx*, de sok pénz fek-szik az egykori sampión akadálylovasa *Williamson* által lovagolódn Tolmácsón is. Azt hisszük, hogy családunk, ha a két ló közé helyeződik a végküz-delmet. *Sphinx* formái teljesen clegendők ahhoz, hogy megnyerhesse a versenyt, de viszont klasszisu dolgában már inkább Tolmács de előnyben. Ha megszokott makrancossága nem lesz ártalmára, akkor ugyancsak veszedelmes ellenfél lesz, de éppen megbízhatatlansága miatt hisszük, hogy az akadályokat pompásan ugró *Sphinx* meg fogja előzni. A harmadik helyre *Aeonitot* várjuk.

A bevezető futam jó dolgunk látszik *Do-nald* számára, melyre csak a multkor kitünően futott *Mindjárt* lehet veszélyes.

A Kétévesek versenytét a *Festetich-istálló* küldöttje nyerheti meg a *Herzog-istálló* küldöttje ellen.

A Stadtbahn handicap a nap legnehezebb futama, melyben inkább csak találgatni, mint megjelölni lehet a valószínű győztest. *Bóbíta*, *Álom*, *Itó* és *Prater* azok a lovak, amelyek olyan formát mutattak már, hogy esélyt lehet nekik adni.

Az Akadályversenyben *Mistery*, *Tromf* és *Hastrmann* küzdhetnek az elsőségért.

A napot befejező Eladóversenyt alighanem Angola nyeri meg; ellenfelei *Derü* és *Talvolta*. Tipjeink a holnapi napra a következők:

- I. **Donald**—**Mindjárt**.
- II. **Festetich-ist**.—**Herzog-ist**.
- III. **Bóbíta**—**Álom**.
- IV. **Sphinx**—**Tolmács**.
- V. **Tokaj II**.—**Xama**.
- VI. **Mistery**—**Tromf**.
- VII. **Angola**—**Derü**.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A megvesztegetett bíró. Az utolsó fórum elé került ma a megvesztegetéssel vádolt *Soós* Kálmán törvényszéki bíró bünygye. A tör-vényszék *Soós* Kálmánt többszörös vesztegetésért *háromszázötven fegyháza*, *Schwarz* Ábrahámot pedig mint bűnszöveget csalásért *háromfélzszazötven fegyháza* ítélte. Az ítélet megokolása bi-zyonyitva látta azt a szoros összeköttetést és bizal-mas viszonyt, amely a bíró és ügynöke között abban nyilvánult, hogy Schwarz bejáratos a bi-ró házába s hivatalos szobájába, ahol jegyzet-eket készítetett magának, valamint megállapi-totta a megvesztegetést is. Az ítélet ellen az ügyész sulyosbításért, a vádlottak pedig fölmen-tésért fölébkeztek. A tábla a törvényszéknek *Soós* Kálmánra vonatkozó ítéletét helybenhagyta, el-lenben Schwarz Ábrahám büntetését egyévi börtö-nre szállította le. Semmiségi panasz folytán került az ügy a Kuria elé, melynek első büntető-tanácsa *Kelemen* bíró elnöklete alatt ma tár-gyalta az ügyet. A vádhatóságot *Tassy* Pál ko-ronaügyész-helyettes képviselte, *Soós* dr. *Vaisz* Sándor, *Schwarz* Ábrahámot dr. *Évi-Ilés* Ká-roly védte. A tényállás előadása és az alsóbí-rósági ítéletek ismertetése után az előadó röviden ismertetette az ügyet és egyenkint előterjesztte a vesztegetési eseteket. Majd a pestvidéki tör-vényszék hosszú ítéletének felolvasásához fogtak. A tárgyalást holnap folytatják.

§§ Péksegédek bünszövetkezte. A bu-dapesti sütőmunkásoknak volt egy önképző és munkásokvetítő egyesületük, melynek elnöke, *Tatár* Dénes és titkára, *Molitorisz* Gyula éveken keresztül terrorizálták és befolyásolták a bu-dapesti sütőmesterek és munkások szerződési viszo-nyát. Még azt is megszabták, hogy az egyes sütő-mesterek hány segéddel dolgoztassanak s ameny-nyiben a mesterek vagy a munkások nem akarták engedni, a munkásokat erőszakkal elvitték az egyes műhelyekből, a mesterek üzletének ablakait bevették, az idegen munkásokat elzavarták és az ellenszegülőket bojkottálták s végül felbérelt em-berekkel megverték. Ez történt *Kápolnai* József sütősegéddel is, aki a szervező-bizottság határo-zata ellenére *Glaser* Miksa pékmesternél meg-maradt és munkába állott. Erre egy szervező-bizottsági gyűlésen elhatározták, hogy *Kápolnai*t annyira meg fogják veretni, hogy buzamosabb ideig ne dolgozhassék. *Tatár* Dénes főbérelte *Stark* Béla és *Szefanics* Kálmán sütősegédekét, akik *Koffler* Nándor úpejsti sütősegéddel szövet-keztek *Kápolnai* elverésére. *Koffler* vállalkozott arra, hogy olyan embereket bérel föl, akik *Ká-polnai*t meg fogják verni. *Stark* ekkor husz ko-rona előleget adott át *Koffler*nek és azonfel-ly hatvan koronát a rábizott pénzből elmulatott. Mi-kor *Tatár* ezt megtudta, a még nála lévő százhusz koronát elvette tőle és a megbízást megvonta tőle. *Tatár* és *Molitorisz* ezután *Komka* Péter volt sütősegédnek adtak át százhusz koronát, hogy vi-gye el *Ujpestre* *Koffler*hez és lassanak haladéktal-an a munkához. *Komka* kivitte a pénzt és *Koffler* Sándor Mihály, *Diller* István és *Klein* Károly sütősegédekét bérelte föl. A három bérenc ez év május 20-án este nyolc órakor botokkal és késsel felfegyverkezve megjelent és a lakásból távozó *Kápolnai*t oly erősen ütlegelte, hogy *Ká-polnai*nak a védelmére maga elé tartott jobb karja eltört. Ugyanekkor *Sándor* Mihály egy kés-sel hátra szurta *Kápolnai*t, aki harminc napig sulyos betegen fektött a kórházban. A bérencek elfutottak és másnap megkapták a százhusz ko-ronát. Később, mikor a rendőrség nyomozni kez-dett, *Diller* és *Klein* el akartak utazni a főváros-ból. *Klein*nak sikerült is elmenekülnie, a többie-kek azonban letartóztatták és sulyos testi sértés büntette miatt egy a bérencek, mint a felbujtók ma a büntetőtörvényszék elé kerültek mint vád-lottak.

A vádlottak közül jelenleg csak kettő van fogságban: *Sándor* Mihály és *Diller* István, a többi szabadlábon van. Az egyik vádlott, *Koffler* Nándor meghalt. *Klein* Károlyt, a harmadik tet-test, ki szűkösen van, a bíróság országserzte kö-rözötti. A vádlottak *Stark* Béla kivételével bünt-etlen előéletű emberek és tagadják bünszövegüket s különösen azt, hogy megrendelése útított volna le *Kápolnai*t. A merényletet bosszu művének

mondják, amelyet azért vállaltak magukra a rendőrség előtt, mert ott őket kintözték. A bíróság a vádlott kihallgatása után a tárgyalás folytatását holnap délelőtre halasztotta el, amikor is a tanúk kihallgatására kerül a sor. A tárgyalás előreláthatólag négy napig tart.

§§ Tihanyi Irma büntülgye. A győri ítélet-tábla ma tárgyalta Tihanyi Irma ismeretes bűnpörét. A soproni törvényszék ugyanis báró Ochlumetzky volt osztrák kereskedelemügyi miniszter, lovag Cledovszky Kázmér miniszter és gróf Zamojzsky nevének hamisítása miatt háromévi fegyházra ítélte Tihanyi Irmát. Felebbzés folytán került az ügy a győri tábla elé, hol a vádlottat dr. Visontai Soma védte. Tihanyi Irma gúnyosra hozta a tárgyaláson és a hallgatóság között foglalt helyet, de delután már nem tartotta fönn inkognitóját, hanem a vádlottak padjára ült. A királyi ítélet-tábla helybenhagyta a soproni törvényszék által kiszabott büntetést s elutasította a főügyész helyettesnek azt az indítványát, hogy a tábla tartóztassa le Tihanyi Irmát. Az ítélet ellen a főügyész s a védő a Kuriához felebbezett.

§§ A testvérek bosszúja. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi esküdtsek ma délelőtt kezdte a Finta-testvérek bűnpörének tárgyalását. A vádlottak előbb felakasztották, azután összezsúrkálták Szabó Lajosné, mert nővérüket rossz útra térítette. Szabóné később felgyógyult. A két Finta-testvér közül az idősebb érettségizett és a vasuti tanfolyamot végezte, vasuti hivatalnok volt, míg a fiatalabb aránylag nagyon képzett kőfaragó. Harmadik testvérük, aki a gyilkossági kísérletben nem részes, szobrászművész és most Párisban tartózkodik. A vádlottak elegáns fekete ruhában jelentek meg a tárgyaláson. A 18 éves Finta István mindent bátyjára, a 22 éves Sándorra tolt, aki magára vette a rablási szándékot, de a gyilkossági merényletet tagadta és azt állította, hogy mikor a pénzt magához vette, már nem tudta, hogy mit cselekszik. A kihallgatott tanúk Fintát ellájlított embernek mondták. Holnap a perbeszédre kerül a sor.

TÁVIRATOK

Spalato, október 19. Tegnapelőtt alakult meg és tartotta első ülését a közoktatásügyi minisztériumtól a Dioklécián-féle spalatói palota fenntartására, gondozására és kikutatására kiküldött bizottság.

London, október 19. A múlt éjjel egy fodrász házában a Judd Streeten (Brunswick Square) hat személy elégett. Hármán súlyosan megsebesültek. A halottak között van egy család, nagypapa, nagynanya, fiu és unoka.

A szász király temetése.

Drezda, október 19. Ma este temették el György királyt legnagyobb pompával a katólikus udvari templomban. Fényes gúnyzólo gyüülekezet töltötte meg a templom hajóját, melyben megjelentek a szász polgári és katonai hatóságok, a népképviselő, a városok és egyetemek küldöttségei. A szövetségi tanács és az országgyűlés küldöttségeket menesztett. Ott volt a helyi diplomáciai testület, a berlini oszt, orosz és francia nagykövet, sok külön kiküldött és számos ezred küldöttsége, ezek között a 10. számú osztrák-magyar dragonyosrezd. Orgonazugás közben vonult be a királyi család és a fejedelmi vendégek tömege a templomba, élükön Vilmos császár Frigyes Ágost király oldalán. Következtek Ferenc Ferdinánd és Károly főhercegek, a génuai herceg, Henrik németalföldi herceg, Albert belga herceg, a szász, valamint sok más német fejedelem és herceg. Hummer udvari lelkész mondott emlékbeszédet, melyben György király vallásszólását és fájdalomtűrését dicsérette. Harangzúgás, ágyúdörgés és puskapogás közben helyezték el a koporsót a sírboltban. A gúnyzsertartás után Vilmos császár Frigyes Ágost királylyal együtt elhagyta a templomot és a király kíséretében a vasutóhoz hajtatott.

A német kereskedelmi szerződés.

Bécs, október 19. Szögyény-Marich nagykövet ma Berlinbe megy, hogy megbeszélje a német birodalmi kancellárral a szükségseket a vám- és kereskedelmi tanácskozmány megkezdése előtt. Szögyény-Marich nagykövet egy-két nap

mulva visszatér Bécsbe és bejárja a vám- és kereskedelmi tanácskozmány tárgyalásainak befejezését. A hó vége felé a nagykövet vissza szándékozik térni állomáshelyére.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, október 19. Geiringer M. és fiaik lenzővő-gyára és Geiringer Lajos choteborzi butorszövetgyára fizetéskeptelen lett. A passzívák 4 millió koronát tesznek, a jelzálogkölcönök 300.000 koronára rúgnak, az aktívák harmadfél milliót tesznek ki, de a követelések nem biztosak. A cégek moratóriumot iparkodnak kieszközölni.

Bécs, október 19. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladatott buza, tiszavidéki 10.90—11.40 K. Róz s. — 8.20 K. Árpá 8.80—9.50 K., Tengeri 7.75—7.95 K. Cinquantin 8.25—8.75 K. Zab 7.20—7.75 K., válogatott 8.10 K.

Bécs, október 19. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A delutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 669.—, Magyar hitelrészvény 782.50. Bécsi bankjegyszállt 282.—, Union-bank 547.—, Ländlerbank 539.25, Osztrák-magyar államvasút részvény 645.—, Déli vasút 85.50. Elbavölgyi vasút 420.—, Északnyugati vasút-részvény —, Dohányrészvény 348.25, Rimamurányi vasúti 525.25, Alpeji bányarészvény 480.—, Májusi járadék —, Magyar koronajáradék 99.85, Osztrák koronajáradék 97.95, Lombard —, Török sorsjegyek 130.75, Német birodalmi márka 117.62—117.60, Napoleon d'or —.

Berlin, okt. 19. (Esti forgalom.) 40/0-os magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék 97.95, Osztrák hitelrészvény 210.—, Osztrák-magyar államvasút 138.—, Déli vasút 16.30, Északnyugati vasút —, Elbavölgyi vasút —, Osztrák bankjegy készpénz —, Buhstiehradi —, Orosz bankjegy 216.15, (Uhlmo.) Lombard —.

Frankfurt, okt. 19. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok májusra. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 210.20, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút 17.20, Német bank 228.50, Disconto 191.60, Drezdai bank 154.20, Berlini kereskedelmi bank —, Gelsenkircheni 229.60, Harpeni 215.70, Laura-kohó 250.90, Olasz járadék —, Hibernia —, az irányzat szilárd.

New-York, okt. 19. (Terményiújsá. (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 10.25 (10.85), Okt.-re 9.77 (9.86), Jan.-ra 8.97 (10.06). New-Orleansban helyben 9.5/8 (9.7/8). — **Petróleum:** Stand white New-Yorkban 7.95 (7.95). Stand white Philadelphában 7.90 (7.90). Refined in Cases 10.65 (10.65). Credit Balances at Oil City 1.56 (1.56). — **Zsír:** Western steam 7.70 (7.65). Rohe és Brothers 7.90 (7.85). Tengeri iránzata szilárd. — Okt.-re 58.1/2 (58.—). — Dec.-re 56.7/8 (56.1/8). — Máj.-ra 51.3/4 (51.—). — **Buza** iránzata szilárd. — Píros öszi helyben 121.3/4 (120.5/8). Okt.-re — (—). — Dec.-re 118.3/4 (117.5/8). — Máj.-ra 114.3/4 (113.7/8). — **Juliusa** — (—). — **Gabona** szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — **Kávé:** fair Rio 7. sz 8.1/2 (8.1/2). Okt.-re 6.75 (6.75). Jan.-ra 6.95 (6.95). **Liszt:** Spring Wheat clears 4.15 (4.10). — **Cukor:** 3.3/4 — (3.3/4). — **Ős:** 28.75—29.— (28.75—28.85). — **Réz:** 13.12—13.37 (13.12—13.37). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, október 19. (Terményiújsá. (Zárlat.) Buza iránzata szilárd. Okt.-re 114.1/4 (113.1/4). Dec. 115.3/8 (114.1/4). — **Tengeri** iránzata szilárd. — Okt.-re 52.— (51.1/8). — **Zsír:** Okt.-re 7.22 (7.17), jan.-ra 7.22 (7.20). — **Szalonna** short clear 8.37 (8.37). — **Sertéshús:** Jan.-ra 10.90 (10.85). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 19. —

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Horváth Miklós beregszászi számlellenőrt pénzügyi számvizsgálóvá végleges minőségben a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvizsgálóvá, Baranyavármegye területén — a járási számvizsgáló teendőket való megbízással — Tóth Jánost a szentlőrinci, Martyn Arthur a hegyháti, Halmos Józsefet a mohácsi, Brenner Kálmánt a baranyavári, valamint Schwarcz Adolfot a siklósi járásba pénzügyi számlellenőrökké, Wippelhauser Györgyöt pedig a pécsváradai járásba pénzügyi számvizsgálóvá, egyidejűleg Burger Gyula pénzügyi számgyakorokot ideiglenes minőségben pénzügyi számvizsgálóvá a kapovári m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvizsgálóvá, — a kereskedelemügyi m. kir. miniszter Halász Sándor okleveles mérnököt a m. kir. államépítészeti hivatalok létszámba kir. segédmérnöké, — a nyitrai kir. törvényszék elnöke Izsóf Péter vágsellyei telekkönyvi betétszerkesz-

tési napidíjas szolgát a vágsellyei kir. járásbíró-sághoz III-ad osztályú hivataloszlógává, — a szabadkai kir. törvényszék elnöke Rudits Pál szabadkai kir. törvényszéki hivataloszlógát a szabadkai kir. járásbíró-sághoz és Kajári Ferenc bajai kir. járásbíró-sági hivataloszlógát a szabadkai kir. törvényszékhez helyezte át, Gyuró János napidíjas szolgát pedig a bajai kir. járásbíró-sághoz hivataloszlógává nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Timbus László kápolnokmonostori állami elemi iskolai tanítót a kudui, Magdó István datki állami elemi iskolai tanítót a vargasi állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Pályázatok. Az eszéki pénzügyigazgatóság-nál titkári állásra 14 nap alatt, — a bácsalmási járásbíró-ságnál aljegyzői állásra 2 hét alatt, — a zombori pénzügyigazgatóság-nál titkári állásra 14 nap alatt, — a szikmi járásbíró-ságnál végrehajtói állásra 2 hét alatt, — a tiszalöki járásbíró-ságnál írnoki állásra 2 hét alatt adandók be a kérvények.

Napirend.

Naplár: Csütörtök, október 20. — Rómalkatolikus: Vendl. — Protestáns: Irén. — Görög-ország (október 7.) Szerg. és B. — Zsidó: March. 11. Cham. böjt. — Nap kél: 6 óra 10 percek. — Nyugszik: 4 óra 46 percek. — Hold kél: 3 óra 18 percek delután. — Nyugszik 1 óra 53 percek délután. — Hold a földtávolban 3 órakor delután.

A miniszterelnök mint belügyminiszter is fogad delután 4 órakor.

A közoktatásügyi miniszter fogad 4 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad 4 órától 5 óráig.

Az igazságügyi miniszter fogad 1 órakor.

Osztályosorsjegyek húzása. Kileno órakor del-
előtt 17. nap.

Gyümölcskiállítás a Vigadóban nyitva egész nap. Belépő-díj 60 fillér.

Kelet-ázsiai kiállítás a Nemzeti Múzeumban nyitva 10—4 óráig. Belépő-díj 40 fillér.

Nemzeti Szalon öszi tárlata nyitva egész nap. Belépő-díj 50 fillér.

Könyves Kálmán-útráság művészeti szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díj-talanul.

Nemzeti Múzeum. Alattár nyitva van deléltől 9—2 óráig. Többi terei megtekinthetők 1 koronás díj mellett.

Iparművészeti múzeum nyitva 9—1 óráig.

A földtani intézet múzeuma a Stefánia-utor nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs.

A M. Kir. Technológiai Iparmúzeum a világi-tási kiállítás rendezése végett további intézkedésig zárva marad; a könyvtár azonban 9—1-ig és hét-főn, szerdán és pénteken este 6—8-ig nyitva lesz.

Múzeumi könyvtár nyitva deléltől 9—4-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva delután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva deléltől 9—12 óráig és 3 órától 8 óráig.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sóllyom-utca sarkán, nyitva reggel 8 órától este 6-ig.

Az aquincumi ásásások és múzeum. Megtekin-tető egész nap III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endre-
lut, Helyiérdeki vasút a Pálffy-térri.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, ke-reskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: deléltől 9 órától 12 óráig és delután 4 órától 1/2-ig. Hazai termékek állandó kiállítás és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá s házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés ár-sításokat is eszközöl) a városi Igéparcsokban (vasár- és ünnepeknapon is) nyitva deléltől 9 órától 12 óráig és delután 3 órától 6 óráig. A külföldi ki-rendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V., Váci-körút 23. szám.)

Vizállítás.

	Okt. 19.	Okt. 18.		Okt. 19.	Okt. 18.	
	méter	méter		méter	méter	
len	Schärding ... 0.84	0.85	Tisza	M.-bagot ... 0.05	0.06	
Duna	Passa ... 1.76	1.81		Tekohaza ... 0.32	0.14	
	Bécs ... 0.80	0.80		V.-Nagy ... 0.28	0.35	
	Pozsony ... 1.35	1.43		Tokaj ... 0.48	0.68	
	Komárom ... 2.38	2.52		Tisza-Püred ... 0.46	0.56	
	Budapest ... 1.67	1.82		Szolnok ... 0.46	0.41	
	Paks ... 2.90	2.92		Szeged ... 0.16	0.23	
	Gombos ... 4.06	4.22		Csongrád ... 0.89	1.00	
	Ujvidék ... 3.87	3.85		Szeged ... 1.16	1.13	
	Pancsova ... 2.80	2.74		T.-Bocsa ... 0.12	0.09	
	Orsova ... 8.10	2.88		Titel ... 3.10	3.09	
Nóra	Magyarfalva ... 0.60	0.68	Ónóda	Bárta ... 0.84	0.82	
Vág	Zsóna ... 0.15	0.14	Tapolca	Hód ... 0.92	0.91	
	Trencsén ... 0.37	0.36	Bedrog	Zemplén ... 0.00	0.00	
	Szeged ... 0.46	0.50	Sajó	Zsoltca ... 1.84	1.83	
	Sárvár ... 0.76	0.86	Berény	H.-Námed ... 0.02	0.04	
	Győr ... 2.71	2.58	Hernád	Margita ... 0.16	0.14	
Órava	Pestán ... 0.—	0.—	Kőrös	B.-Ujláca ... 0.39	0.39	
	Zákány ... 0.58	1.—		Cuccsa ... 0.56	0.57	
	Barcs ... 1.86	2.66		N.-Várad ... 0.05	0.04	
	Ésák ... 2.80	3.02		Belenyos ... 0.45	0.41	
Bura	M.-Szerdah. ... 1.36	1.46		Tenke ... 0.80	0.83	
Száva	Zágráb ... 1.42	1.56		Guraboncz ... 0.84	0.82	
	Briszt ... 5.85	6.60		Sobornik ... 0.—	0.—	
	Mitrovica ... 4.32	4.18		Béka ... 0.10	0.14	
Szamos	Deés ... 0.34	0.20		Gyoma ... 0.28	0.41	
	Szatmár ... 0.27	0.32		Gy.-Pehérv. ... 0.15	0.11	
	Kraszn. N.-Majány ... 0.48	0.44		Branyiska ... 0.50	0.50	
Latorca	Monács ... 0.80	0.80		Sobornik ... 0.—	0.—	
Laborenc	Monács ... 0.68	0.62		Arad ... 0.80	0.78	
Ung	Ungvár ... 0.10	0.10		Makó ... 0.80	0.44	
				Temes	K.-Kostály ... 0.90	0.92
				Béga	Kispest ... 0.87	0.88
					Cuccsa ... 0.—	0.04
					Becskepek ... 0.80	0.88

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Irta: Mrs. EVANS WILSON.

(23)

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

Sűrűn hullt a hó, amikor másnap reggel a lokomotív hosszas, rekedt fűtőentéssel berobogott New-Yorkba.

Rengeteg tömeg ember és jármű tolongott a pályaudvar Perronján. A hangok összevisszasága, a csöngetés, a gépek fűtőentése, ennek az egész Bábelnek a megkülönböztethetetlen zürzavara, amely az idegen felé harsog, Reginára sem lehetett hatás nélküli.

Kíváncsian nézett ki a kocsi ablakán a tengeri arca, a podgyászhorodókra, az omnibusz- és bérkocsisokra, akik kiáltozásokkal és taglejtésekkel igyekeztek egymást tulszárnyalni.

A leánya addig ott nem hagyta az ülést, amíg oda nem jött hozzá a kalauz, akinek a gondjaira bízta.

— Itt van egy ur, aki öre vár, Mrs. Orme. Abban aréményben, hogy Mr. Palmát látja, Regina gyorsan megfordult és egy előkelő fiatal embert látott maga előtt, akinek angolos szöke barkója kellemes arcot övezett, finom bajszkaja pedig csaknem leányosan lágy ajkat árnyékolott. Mikor leemelte cobolysapkáját, gondosan ápolta haja tünt elő.

— Mrs. Orme — mondotta és névjegyet nyújtott át ezzel a névvel: „Edvin Roscoe“ — nagybátyám, Palma kért meg, hogy kísérjem őnt haza, mert neki el kellett utaznia. Szabad a podgyászárol gondoskodni.

Regina átadta neki a bárcát, aztán a kocsihoz ment vele. A kocsis kinyitotta az ajtót.

— Várj, Fareley — mondotta Mr. Roscoe, miután a leánya beszállt. — A podgyászt kell elintéznem.

— Ott van O'Brien, adja oda neki a bárcát, majd ő legjobban elintézi azt a podgyászt. Hé, O'Brien!

Mikor a szolga vörösösen sugárzó, élénk arca megjelent, Mr. Roscoe leugrott a kocsiból. — Kérem, magammal szeretném hozni a kutyát — jegyezte meg Regina.

— A kutyáját? O'Brien majd elhozza.

— Nem szeretném itt hagyni.

— De csak nem akarja a kocsihoz venni?

— Miért ne? Hiszen elég hely van, nem látja szívesen? Nagyon hálás volnék magának, kocsis, ha kutyámat magához venné a bakra.

Az édes hangra, az esedéklő nézésre az öreg Fareley bevonta a tiskéit.

— Szívesen, ha nem harapós.

— Kérem, adja ide kisasszony a jegyet — mondotta Mr. Roscoe, amikor Regina nem törődve a rossz idővel, le akar szállni a kocsirol, hogy a kutyát elhozza.

Nagsokára megjelenik Cézár, nyilvánvaló elégedetlenséggel új gazdája iránt, aki láncon vezet. Mikor megpillantotta Reginát, örvendezve ugrott elő.

— Hiszen itt vagyok, szegény jószágom! — hizelgett neki a leány.

Amikor sikerült letelepíteni a kutyát a kocsis mellett, a kocsi végiggördült a télies utcákon.

— Ez a kutya nagyon szép — jegyezte meg Mr. Roscoe — de Mr. Palma házában nem lesz szívesen látott vendég. Nagybátyám nem szereti az állatokat s Mr. Palma idült iszonyatban szenved a veszettségétől.

Regina ajkán könnyed mosoly jelent meg.

— Hol van Mr. Palma?

— Philadelphiában. Ismeri?

— Néhány év óta nem láttam már.

Regina mintha minden figyelmét az előtte elvonuló dolgokra fordította volna, kísérője ellenben mintha abban találta volna örömét, hogy őt nézze. A legesélyesebb részel sem kerülte el az ő gyakorlott szemét, be kell vallania, hogy soha a szépségnek ilyen típusával nem találkozott még,

ha az utazó-ruha nem is volt az utolsó divat szerint varrva, a szallagdisz nem is volt összhangban a kalap barna tollával.

A kocsi az ötödik Avenue egyik pompás háza előtt állott meg.

Cézár leugrott a bakról.

— Köszönöm, Fareley, hogy magához vette a kutyát — mondotta Regina és megsimogatta kedvencét.

— Nagyon szívesen tettem, miss, nagyon derék fickó, majd gondoskodom róla, ha nincs ellenére.

A ház ajtaja megnyílt és Reginát csinos szobába vezették, amelyet különösen barátságossá tett a kandalló pattogó tüze.

— Jelentsd a hölgyeknek, hogy megjöttünk, Terry.

Az inas eltűnt.

— Csak a nagybátyámat ismeri, ugye? — kérdezte Mr. Roscoe egy kis hallgatás után. — De bizonyára tudja, hogy mostohaanyja a leányával nála lakik.

Mielőtt Regina még felelhetett volna, az ajtót csaknem vadul betaszították és egy hölgy rontott be.

Regina úgy érezte, mintha fagyos szél csapta volna meg.

— Mrs. Palma, van szerencsém sértetlenül átadni misz Ormet.

Mrs. Palma megérintette a fiatal leány ujjait, míg hideg, világoszürke kezze firkészőleg mérte végig egész alakját és büszke hangja hideg maradt, mint a kripták nedves pincelevegője.

Cézár láttára visszahökent.

— Kutya! Hogyan kerül kutya az én szobáimba? — kiáltja felháborodva. — Kie ez az állat?

Regina védőleg tette kezét kedvencének a fejére.

— Az enyém, kérem, s engedje meg, hogy megtarthassam, nem zavar ő . . .

— Lehetetlen! Ha van valami a földön, amit nem szenvedhetek, hát a kutya az. Ez az óriási állat beteggé tenne.

— Sohasem fogja látni, mindig nálam lesz. — Csak nem a szobájában? Ilyesmi nem törtenhetik meg az én házámban.

Megnyomta a csengőt.

— Mindig jó, hamarosan tisztázzuk a dolgokat. Kutyákat nem szenvedhetek, nem szenvedhetem soha, a magáénak is rögtön el kell innen mennie.

— Ne számízza irgalmatlanul azt az állatot, — kérte Edvin Roscoe — nem vész meg rögtön az első negyedórán. Hagyja meg a kisasszonynál legalább néhány napig, amíg hozzászokik az új környezetéhez.

— Képtelenség, Edvin. Mondja meg Fareleynek, hogy a kocsi legyen készen félóra múlva s ezalatt arról is gondoskodjék, hogy a kutya más-hová kerüljön. Nincs helyünk az ilyen bestiák számára.

Mr. Roscoe a vállát vonogatta és figyelmesen nézegette a pecsétnyomóját.

Kellemetlen szünet állott be.

— Reggelizett már, miss Orme? — kérdezte Mrs. Palma szárazon, miután türelmetlen mozdulattal felkötözte a tüzet.

— Nem, köszönöm, nem reggelizem.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Anker élet- és járadék-biztosító-társaság. (Magyarországi vezérképviselőség Budapest, VI., Deák-ter., Anker-udvar.) 1904. szeptember havában benyújtott a társaságnál 586 ajánlat 3.488.504 K. biztosított összegre és kiállított 521 kötvény 2.950.503 K. összegre. Díjak fejében bevett a társaság 1.174.542 K.-át és elhalálozás folytán kifizetett 109.925 K.-át. A január-szeptember havi időszak alatt benyújtott 6540 ajánlat 38.696.185 K.-ra és kiállított 5792 kötvény 33.093.026 K.-ra. Ugyanezen időszakban díjakért 12.956.900 K.-át vételezett be a társaság, halálesetek folytán pedig 2.485.223 K.-át fizetett ki. A társaság vagyona 1903. december 31-én 159 millió K., biztosítási állománya 521 millió K. Halálozások és esedékesség

vált eléricsi biztosítások folytán a társaság fennállása óta 261 millió K.-at fizetett ki.

A Hollandi Élethiztosító Részvény-társasághoz 1904. évi szept. hóban benyújtottak 463 ajánlatot 3.797.411-14 korona tőke és járadékról, ebből visszautasítottak 72 ajánlatot 621.090— korona tőke és járadékról, kiállítottak tehát 391 új kötvényt 3.176.321-14 korona tőke és járadékról. 1904. évi szeptember hó végével a biztosítási állag volt: 36.066 kötvény 298.785.175-87 korona tőke és járadékról.

Sertés-konzumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közbághid intézése.) Október 19-én. Főhajtás összege 406 db sertés, — darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 218 darab sertés, 100 darab süldő, összesen 624 darab sertés, 100 darab süldő. Eladatott 525 darab sertés, 52 darab süldő. Eladatlan maradvány 99 darab sertés, 48 darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak hanyatlottak. — Következő árak jegyzetettek: Zsirtsertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül 91—94 K.-ig, II. rendű 280—350 kilogrammig — fillérig, II. rendű selejtezett — fillérig, kauló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 96—98 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 92—96 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 88—92 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husserts: nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig 80— fillérig, süldő 80—88 fillérig, malac 40 kilogrammig — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élősúlyban értendők.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, október 19.

Mérsékelt kínálat és ugyanoly kereslet mellett készbuzában csendes volt az irányzat; elket 15.000 métermázsa változatlan áron. Rozs változatlan, zab csendes, tengeri szilárd és néhány fillérral emelkedett.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 81-5 k. 10 K. 80 f., 150 mm. 81 k. 10 K. 75 f., 200 mm. 81 k. 10 K. 72½ f., 200 mm. 80-5 k. 10 K. 70 f., 300 mm. 80-5 k. 10 K. 50 f., sárga, 100 mm. 80 k. és 100 mm. 81 k. 10 K. 60 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 72½ f., 100 mm. 80 k. 10 K. 70 f., 700 mm. 80 k. 10 K. 70 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 60 f., 1330 mm. 80 k. 10 K. 55 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 55 f., sárga, 200 mm. 80 k. 10 K. 60 f.

Fehérmegyei: 900 mm. 80-5 k. 10 K. 60 f.

Pestmegyei: 500 mm. 80-5 k. 10 K. 52½ f., 100 mm. 80-5 k. 10 K. 50 f., sárga, 100 mm. 80 k. 10 K. 35 f., sárga, 100 mm. 80 k. 10 K. 62½ f., 100 mm. 78 k. 10 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 10 K. 20 f., 100 mm. 77 k. 10 K. 20 f.

Paksi: 240 mm. 80 k. 60 f., 1930 mm. 78 k. 10 K. 45 f.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 80 k. 10 K. 50 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 50 f., 700 mm. 79-5 k. 10 K. 45 f.

Bács-Féldvári: 3100 mm. 77 k. 10 K. 50 fillér.

Veprováci: 1200 mm. 78 k. 10 K. 72½ f.,

novembri szállításra.

Romániai: 120 mm. 81-5 k. 10 K. 55 f., 900 mm. 81 k. 10 K. 50 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 500 mm. 7 K. 67 f., 200 mm. 7 K. 65 f., 250 mm. 7 K. 67½ f., 200 mm. 7 K. 60 f., 100 mm. 7 K. 60 f., 200 mm. 7 K. 62½ f., tartott, paritás.

Zab: 100 mm. 7 K. — f.

Tengeri: 100 mm. 7 K. 55 f., 100 mm. 7 K. 50 f., 200 mm. 7 K. 50 f., 100 mm. 7 K. 47½ f., 300 mm. 7 K. 45 f., 300 mm. 7 K. 42½ f., 400 mm. 7 K. 40 f., kocsira rakva, 750 mm. 7 K. 50 f., 1000 mm. 7 K. 44 f., hajból.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

Baza	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	77	10.25	10.95	79	—	—
"	78	10.35	10.45	80	10.50	10.65
"	79	10.45	10.55	81	10.70	10.75
Fehérmegyei	77	10.25	10.45	79	—	—
"	78	10.30	10.40	80	10.45	10.60
"	79	10.40	10.50	81	—	—
Pestvidéki	77	10.25	10.35	79	—	—
"	78	10.30	10.40	80	10.45	10.55
"	79	10.40	10.50	81	10.55	10.65
Bánsági	77	10.15	10.25	79	—	—
"	78	10.20	10.35	80	10.50	10.60
"	79	10.40	10.50	81	—	—
Bácskai	76	10.20	10.30	79	—	—
"	77	10.30	10.40	80	—	—
"	78	10.35	10.50	81	—	—
Szorb	79	—	—	81	—	—

Table with 3 columns: Item name, 50 kilogramm ára (K.-tól, K.-ig), and other details. Includes items like Zsuzs, Árpás, Kékes, Zab, Teugeri, and Képes.

A határőrséglet folyamán a következő kötések történtek:

Table showing exchange rates for various goods like Októberi buza, Áprilisi buza (1905), Októberi rozs, etc.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table showing exchange rates for goods like Októberi buza, Buza áprilisa (1905.), Októberi rozs, etc.

Déliután fél 5 órakor zárul:

Table showing exchange rates for goods like Októberi buza, Áprilisi buza (1905.), Áprilisi rozs, etc.

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsdén kevés érdeklődés mutatkozott a forgalom igen csekély volt és az árfolyamok teljesen stagnáltak. Csupán Erzsébet szanatórium-sorsjegyekben volt némi élet, melyek jobb árfolyamok mellett zárultak. Szilárd megmegtűnés után lanyhult a déli tőzsde fizetése-képtelenségi híreire, melyek azonban megcáfolhatók. Az árfolyamok a legtöbb spekuláció-értékekben mérsékelten gyengültek.

Valuta és ércárú gyengült.

Előtőzsde. Stagnált. Osztrák hitelrészvény 667.—667.25. Magyar hitelrészvény 779.—780.50. korona.

Déli tőzsde. Gyengült. Osztrák hitelrészvény 667.75—666.—. Magyar hitelrészvény 781.—780.—. Osztrák-magyar államvasút 644.75—643.75. Rimamurányi vasmű 525.75. Magyar Leszámlító-Bank 455.50—455.—. Jelzálogbank 513.75—513.—. korona.

A helyi értékek piaca javult. Kötetett: Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön 430.—. Első budapesti gőzmalom 1200.—. Kőszénbánya és téglagyár r.-t. 487—490. Magyar Ászfalt 165.—166.—. Magyar általános kőszénbánya részvénytársaság 330.25—333.25. Magyar villamosági részvénytársaság 300.—302.—. Erzsébet szanatórium-sorsjegy 8.65—8.75 korona.

A prémiumtőzsdében díjbiztosítókért fizetk: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 6.—7.— korona, 8 napra 13—15 korona, 1904. október hó végére 15—17 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 669.70. Magyar hitelrészvény 781.50. Leszámlítóbank 455.—. Rimamurányi vasmű 525.—. Osztrák-magyar államvasút 646.—. Közüti vaspálya 578.50. Városi villamos-vasút 334.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with 4 columns: Item name, Pénz, Ára, Pénz, rs. Includes sections for Magyar államadósság, Osztrák államadósság, and Egyéb nyilvános kölcsönök.

Table titled 'Bankok' listing various banks and their exchange rates, including Angol-osztrák bank, Első magyar iparbank, etc.

Table titled 'Hiteltő-társaságok' listing credit societies and their exchange rates, including Bécsi hiteltő, Pümel hitelt., etc.

Table titled 'Malmok' listing mills and their exchange rates, including Concordia, Első budapesti, etc.

Table titled 'Bányák és téglagyárak' listing mines and brickworks and their exchange rates, including Északm. kősz., Pümel bányá-, etc.

Table titled 'Vasmű- és gépgyár-részvények' listing iron and machine works shares and their exchange rates, including Első m. gazd., Gépgyár,

Table titled 'Különböző vállalatok részvényei' listing various company shares and their exchange rates, including Ált. vag. köl., Bpesti ált. vill., etc.

Table titled 'Közlekedési vállalatok részvényei' listing transportation company shares and their exchange rates, including Adria tengh., Bpesti közuti, etc.

Table titled 'Sorsjegyek' listing lottery tickets and their exchange rates, including Basilla, Úgy. o. felbű., etc.

Table titled 'Pénzmekek' listing currencies and their exchange rates, including M. vagy osz., arany vert, etc.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 54.—61.— korona, vörös aprószemű 56.—58.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánssági — korona, középszemű 62.—68.— korona, nagyszemű 72.—80.— korona. Disznózsír: budapesti 67.—67.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki — korona, városi 4 darabos 57.50—58.— korona, 3 darabos 58.—58.50 korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 7.75—9.25 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 13.—13.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség 7.75—8.— korona, 100 darabos 11.—11.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona. Szilvaiz: szilvóniai 13.50—14.— korona, szerbiai 11.50—12.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsdén a kulissza- és sorompó-értékek irányzata közti ellentét még jobban ki-domborodott. Ipari részvények tovább emelkedtek, míg a vezető játékpapírok irányzata hanyatlott.

A déli tőzsde nyugodtan tartott árfolyamokkal indult. Később a vezető kulissza-értékek tartósan gyenge forgalomnál gyengültek.

Zárlat szilárdabb. Bécs, október 19. (Magyar értékek árlata.) 4% aranyjárdék 119.05. Magyar koronajárdék 97.95. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 162.85. 4% magyar földtelhermentesítési kötvény 97.80. Magyar hitelbank-részvény 781.50. Magyar nyeremény-kölcsön-sorsjegy 210.—. Magyar leszámlító-és pénz-

váltóbank-részvény 453.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény —. Rimamurányi vasműrészvény 522.—. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar —. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar jelzálogbank 512.50. Adria hájazási r. t. 453.50. Bécs, október 19. (Osztrák értékek árlata.) 4% papírjárdék 99.85. 4% ezüstjárdék 99.75—100.20. 4% osztrák aranyjárdék 119.05. Osztrák koronajárdék 99.90. 1860. sorsjegy 155.—. 1864. sorsjegy 267.—. Osztrák hitelsorsjegy 480.—. Osztrák hitelrészvény 663.25. Angol-osztrák bank —. Unionbank 539.—. Bécsi bankgyűjtemlet 546.50. Osztrák Länderbank 452.75. Osztrák-magyar bank 1635.—. Osztrák-magyar államvasút 643.75. Déli vasút 85.25. Elbevilgyi vasút 419.—. Dunagőzhajózási társaság 852.—. Alpei részvény 479.50. Dohányrészvény 348.25. 20 frankos arany 19.07. Cs. kir. arany (vert) 11.35. Londoni váltóár 239.30. Német bankváltó 117.60. Lipót-kohó 429.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd 712. Török sorsjegyek 130.50. Az irányzat szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 19. (Zárlat.) 4% papírjárdék —. 4% ezüst járdék 99.70. 4% osztrák aranyjárdék —. 4% magyar aranyjárdék 100.—. Elbevilgyi vasút —. Osztrák hitelrészvény 209.25. Magyar koronajárdék 97.80. Déli vasút 17.30. Osztrák-magyar államvasút —. Károly Lajos vasút —. Kassa-oderbergi vasút —. Orosz bankjegyek 216.15. Bécsi váltóár 84.95. 4% új orosz kölcsön —. Magyar vasuti beruházási kölcsön —. Török dohányrészvény —. Alpei bányarészvény —. Olasz járdék —. Disconto Commandit 191.10. Magyar hitelbank —. Altalános villamosági Edison 224.75. Dynamit Trust 183.60. Geisenkircheni 225.90. Harpeni 214.90. Laurakohó 249.50. Az irányzat szilárd.

Páris, október 19. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasút —. Új török-konzol 86.25. Egyiptomi járdék 108.90. Osztrák Länderbank —. Párisi bankrészvény 1252. 8% os francia járdék 97.90. 4% os spanyol járdék 87.05. 3% os új törleszhető járdék 97.87. Crédit foncier de France 733.—. Alpei bányarészvény —. 4% 1890. román kölcsön 90.80. Görög kölcsön —. Váltó Olaszországra % pari. Váltó Amsterdam 206.25. Váltó Brüsszleire % 7/8. De Beers 465.—. Chartered 37.75. 5% os bolgár kötelezvény 439.75. Magyar aranyjárdék 101.15. Déli vasút —. Váltó Londonra 251.25. Osztrák aranyjárdék 101.—. Török sorsjegy 126.50. Meridional vasút 727.—. 4% os olasz járdék 103.95. Ottoman-bank 595.—. 3% os francia járdék 97.90. Osztrák földtelhermentés 1330. Déli vasút elsőbbségi kötvény 328.75. 4% os 1896. román kölcsön 89.60. Dohányrés: eny 384.—. Váltó Bécsre 103.81. Váltó német piacokra 129.18. Utó 14.64. East Rand 210.50. Randfontein 81.25. Magyar jelzálogbank 552.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, okt. 19. (Zárlat.) 4% os papírjárdék —. 4% os osztrák aranyjárdék 101.60. 4% os magyar aranyjárdék 100.05. Osztrák hitelrészvény 209.80. Osztrák-magyar államvasút 138.10. Északnyugati vasút 104.35. Buestiehard vasút —. Londoni váltóár 203.40. Bécsi bankgyűjtemlet 139.80. Villamos részvény 148.—. 3% os magyar aranykölcsön 88.—. 4% os ezüstjárdék 100.30. Osztrák koronajárdék 100.—. Magyar koronajárdék 97.85. Osztrák-magyar bank 117.50. Déli vasút részvény 17.25. Elbevilgyi vasút 106.30. Bécsi váltóár 849.33. Párisi váltóár 80.95. Unionbank részvény —. Alpei bányarészvény 240.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, okt. 19. (Zárlat.) 4% os ezüstjárdék 100.—. 1860. sorsjegy 154.20. Déli vasút 17.10. 4% os Osztrák aranyjárdék 101.40. Osztrák hitelrészvény 210.50. Osztrák-magyar államvasút —. Olasz járdék 103.40. 4% os magyar aranyjárdék 99.80. Az irányzat szilárd.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Ok. 19. A sertésüzlet irányzata: csöndes. A Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 115—116 fillérg. Fialat közép (páronként 251—328 kilogramm terjedő súlyban) 115—116 fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 115—116 fillérg. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronként kilogramm súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 k.-gramm terjedő súlyban) — fillérg. — III. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban — fillérg. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — IV. Romániai eredeti (Stach): Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 116—117 fillérg. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 115—116 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 112—113 fillérg. Sertéslesztés: 1904. okt. 17. napján volt készlet 37.671 darab. — 1904. okt. 18. napján felhajtott 566 darab. 1904. okt. 13. napján elszállított 532 darab. 1904. október hó 19. napján maradt készletben 87.705 darab.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1904. október hó 20-án.

M. KIR. OPERAHÁZ

A windsori női k.

Vig opera 3 felvonásban.

Személyek:
Sir John Falstaff Ney Dávid
Fluht Ney Bernát
Reich Szendrői
Fenton Kertész
Spárlích Gábor
Cajus Palmóki
Fluthné V. Krammer
Reichné N. Válint
Reich Anna Payer M.
Kezdeté 7 órakor.

Heti műsor:

Pénteken: Nines előadás.
Szombaton: Samson és Delia.
Vasárnapon: Hoffmann mesei.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Radnóthyé.

Színház 1 felvonásban.

Személyek:
Radnóthy Kálmán Császár
Radnóthy Margit Márkus E.
Andor Mihály
Olga Hegyesi
Barkay Ádám Szacsay
Sajó Pál Náday
Pincér Faludi
Utána:
A medve.
Vígjáték 1 felvonásban.

Személyek:
Popov Ivanov Alsószék
Szmirnov Császár
Pukás Gabányi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:

Pénteken: Cyrano de Bergerac.
Szombaton: Vén leányok.
Vasárnap délután: Bor.
Vasárnap este: Vén leányok.

NÉPSZÍNHÁZ.

Bocaccio.

Nagy operette 3 felvonásban.

Személyek:
Bocaccio Komlóssy
Pietro Raskó
Skáldás Fintér
Beatrice Harmath
Lőrtinger Pámané
Izabella Dory
Lambortuccio Kovács
Flammetta Ledófszky
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:

Pénteken: Az újabb veszedelm.
Szombaton: A kaméliás hölgy.
Vasárnap délután: A bejáró kendője.
Vasárnap este: Bocaccio.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A világ urai.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:

Pénteken: A világ urai.
Szombaton: A világ urai.

VÁRSZÍNHÁZ.

A három testvér.

Bóhozat 3 felvonásban.]

Személyek:
Polacsek Vivári
Róza, neje Paulayné
Liza, unokahuga T. Vivári
Rátkay Dezső
Flóris báró Nádly B.
Horvay László
Koszlóczy Rózsahegyí
Lotorka Gál
Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ

Végre egyedül!

Bóhozat 3 felvonásban.

Személyek:
Laverdet Hegedűs
Durosel Gaston Tapolczai
Sorlier Szerényi
Duportal Vendrey
Henry Tanay
Sidonie Gassi
Simone Pécsi P.
Duportalné Niki
Valentino Haraszthy
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:

Pénteken: Végre egyedül.
Szombaton: Végre egyedül.
Vasárnap délután: Kis pajtás.
Vasárnap este: Végre egyedül.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Az ibolyás lány.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:
Derezy Nika gróf Tollagi
Az öreg gróf Gresh
Dávid búvész Sziklay K.
Flóra, a felesége Anday
Magos Ribus
Rozselli Ráthonyi
Mici Eresztőrgyíri
Póll Lonyai
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:

Pénteken: Az ibolyás lány.
Szombaton: Az ibolyás lány.
Vasárnap délután: Az ibolyás lány.
Vasárnap este: Az ibolyás lány.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

A törvénytelen apa.

Énekes bóhozat 3 felvonásban.

Személyek:
Szántó Németh
Teréz Tárnoki
Erő Papp
Vigó Vágó
Klára Erdői
Brunner Körmené
Brunneré Alpár I.
Ella Fedák S.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:

Pénteken: A törvénytelen apa.
Szombaton: A törvénytelen apa.
Vasárnap délután: Szép menyőné.
Vasárnap este: A törvénytelen apa.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Theissen

11 éves hegedűművészmű

Kaiser György,

a berlini Metropole-színház tagja,

The great Weiland,

komikus-zsonglór,

továbbá 14 attrakció.

Az előadás esti 8 órakor kezdődik.

A téli kertben reggeli 5 óráig **VOROS ELEK** cigányzenekara hangverseny.

5 forintért székfűzők utánvét mellett egy férfi öltönyre való szalabán a meg nem felelő **WEISZ MIKSA** posztó nagy-áruház Budapest, VII., Király-u. 17. Alttüntetett 1878.

Minták a nagy forgalom miatt nem küldetnek.

!Fényes megnyitóműsor!

IMPERIAL MULATÓ

ELSŐRANGU VARIETÉ

Schwarz M., igazgató. Herczmann K., művezető.

V., Váczi-körút 48.

NEMZETKÖZI MULATÓ.

~ Kerepesi-ut 63. szám. ~

Fővárosunk legolcsóbb és legelágansabj mulatója.

20 énekesnő és 6 kórikus.

Ma!! Először! Ma!!

Sisters Madison.

Előrendű dán ének- és táncoktató.

Ujdonság! GRÜNAU

japán riportja!

Óriási siker! FRITZ BARÁTUNK.

Parodisztikus operette, előadva 25 személytől.

Előadás kezdete 8 órakor.

~ Föntartott hely 40 fillér. ~ Páholyülés 80 fillér.

Előkészületben: Chaim Katz a Teiki-térről!

Előadás után a téli kertekben Dobronyi Géza külön szállata és teljes zenekara **Balog Zoltán** csellós-zonglista közreműködésével reggelig hangverseny.

Minden sorsjegy nyer.

Kapható 36 havi részletfizetéssel.

Havi befizetés:
1 dróbr... 1 kor. 80 fill.
2 dróbr... 3 kor. 60 fill.
3 dróbr... 5 kor. 35 fill.

Már az első részlet és 35 fillér portó ellenében megkötöm a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó részletvet. 2 részlet egyszerre való behűtővel a 3-ik részlet is nyugdíjattal, tehát egy részlet ingyen.

november 2. FLEISSIG BANKHÁZ, Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

Azonnal játékjog.

RÉSZLETRE

kaphatnak helybelli évi lakok férfi öltönyöket és női konfekcióit,

fehértanúkat, chifon, vászon és ágyneműt, ugyancsak naptár-készletet, függönyt, szőnyeg és ággyerítéket és a szakmába vágó összes cikküket mérsékelt havi vagy heti részletfizetéssel.

GOLDSCHMIED részlet-osztály főnökénél.

Budapest, Király-utca 41. szám.

Új zenepaedagogiai művek:

Bloch J. A hegedűjáték és tanítási módszere (metodika). I. Történelmi. II. Gyakorlati. Zeneművelő részekkel, árá 4 kor. **Hohmann-Bloch.** Új hegedűiskola módszeres magyarázatok I. árá 4 kor.

Chován K. A zongorajáték módszertana, (metodika) legújabb tananyagjal, zene-műszakkal, árá 4 kor.

I. A magyar zene eklektik.
Boka, Bihari, Csernák, Csinka Panna, Lavotta, Egressy, Rózsavölgyi, Szerdahelyi remekművei.

II. Karudolok teljes gyűjteménye,
a Rákóczi-kor zenevirágainak.

III. Szabadságharc dalai és indulóinak
teljes gyűjteménye zongorára. a) Ezek mindegyikét külön-külön zongorára írta: Huber S. árá 6 kor. b) Külön-külön hegedűre írta: Bloch József, árá 4 kor. c) A hegedű-átíratok a zongorakísérekhez úgy alkalmazkodnak, hogy azokkal kíséretben játszhatók. **Zsigmond** a) Kórus-kórus énekelésre írta: Allaga G., árá 4 kor. E három (I., II., III.) kötet a hazafis és gyűjtő hatású dalok „hármaz könyve” a pénz előzetes beklüdesen esetén bérmentve küldetik.

Rozsnyai Károly

könyv-, zeneműkereskedése és antikváriuma

BUDAPEST, IV., Múzeum-körút 15. szám.

Arjegyzőknek ingyen. **Arjegyzőknek ingyen.**

Legszobább Legjobb Legolcsóbb

PAP-an PAP-an PAP-an

1 összehajtható vasgőz 3 db kivéhető matraccal	10.00	1 sodrony acél ággyelvet	5.-
1 rouge paplan	1.80	1 fongorfi matrac	4.50
1 csachmir paplan	2.80	1 ágytete	5.-
1 csachmir paplan	3.40	1 lőszór	12.-
1 sátn	3.80	1 ablak köpör függöny	3.-
1 atlasz csachmir	4.80	1 " " " " " " " "	1.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	2 ággy. 1 szettalattó borsot	4.50
1 fodros selyem at. papl.	13.50	2 " " " " " " " "	3.50
1 jó vászon paplan lepőző 2-1 ággy.	2.-	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 manell ággyakaró pótköré	1.30	1 " " " " " " " "	5.50
1 gyapjú	2.50	1 ággytete I.	0.85
1 jó lőpótköré	4.00	1 tapetny ággyelvet	1.50
1 téli pótköré	4.60	1 mtr. jó főtűzőnyeg	40.-
1 szep fall szőnyeg	7.50	1 " " " " " " " "	75.-

GICHNER JÁNOS

szőnyeg, matrac, és kárpitosára gyáros, szőnyeg, függöny, vasbitor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. szám. Arjegyzőket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Válicsi megrendelések pontosan eszközöltenek, nem tetsző árak kérésre letöltenek, vagy a pénz visszavárul.

Czigány János

izessos munkáért kinttintve!

Központi virág-nagykereskedése és csokor készítése

BUDAPEST,
Központi vásárcsarnok és Fővámház-tér 5. sz.

ÁLLANDÓ NAGY ÉLŐVIRÁGOSZORU KIALLITÁS

Magyarország legmagyob és legtesőbb bevásárlási forrása.
Sürgönycim: Czigány, Fővámter.
TELEFON 56-57.

Magán és lakodalmi csokrok készítése.
Többesór kinttintve.

Mérték után

esakis eredeti angol és skót divatos szövetekből saját műhelyünkben elismert kintűnő jó szabással és elkészítéssel

Téli kabát... frt 30-70-ig
Saccó-öltöly... frt 24-40-ig
Átmeneti kabát frt 23-42-ig
Különös jó szabású nadrág... frt 10-18-ig
Ezernyi elismerőlevelek megtekinthetők az uri világból.

KOCH

Testlévek angol ur szabók

Károly-körút 26.

The English Clothing Company.

Fiók: DEBRECZEN.

Schmidt M.

sz jgyártó, nyerges és bőrdobos
Budapest, VIII., Kepesti-ut 25. sz.

Ajánlja saját gyártmányu keszítő és lovgató-szerszámjait, mindenemű utazóbőröndök, pénz, szivar- és cigarettatásb. tárcsát. Magyarországi és jartások pontosan és jutányosan eszközöltenek. Arjegyzők bérmentve.

The Arkanzas

Budapest, IV. ker., Váci-utca 23. szám.

Ékszerutántzatok bámulatos rendszere.

Csak rövid Ideig!

!!Szenzációs csoportosított árusítás!!

I. csoport:
1 dobl aranyozott férfi órátlanc hosszú vagy lógó.
1 dobl arany női hosszalanc.
1 pár divatos kézelőgomb aranyozva vagy zománcra.
1 darab legújabb gyönygy vagy Arkanzas patent zár.
1 pár fűthetevő gyönygy vagy Arkanzas patent zár.
1 drb női elegáns brosz vagy nyaklánc anygallal.

Összesen 1 frt 15 kr.

II. csoport:
1 dobl aranyozott férfi órátlanc hosszú vagy lógó.
1 dobl arany női hosszalanc.
1 pár legújabb szenzációs kristály-kézelőgomb.
1 darab legújabb nyaklánc.
1 darab gyönygy Arkanzas vagy szines kövel.
1 pár fűthetevő gyönygy vagy Arkanzas patent zár.
1 drb női brosz vagy karék szuszavál.

Összesen 1 frt 90 kr.

Minden kockázat kizárva.

Meg nem felelő kicseréltetik vagy a pénz visszaadjuk.

Az árunk megbízhatóságáért öcünk jó hírneve kezkesedik. **Csomagolás ingyen.**

Hallani,

hogy mennyire dicsekszik az általam forgalomba hozott valódi Karlsbadi bőrkezttyűket. és eredeti

Látni, a teljes megelégedést minden vononól egy a Karlsbadi bőrkezttyűk tartásnak és rendkívül jól.

Csodálni, hogy ezen előnyök dacára a valódi és eredeti Karlsbadi kezttyűk

csak 85 kr.

Csak akkor valódi és eredeti, ha azokat az egyedül felfedezett és székfűzős a „Harsányvilág”-hoz szállítja Bpest, osztály **Lukács M. IV., Kigó-utca 5. (Klotild-palota).**

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs!

Kérjen nagy képes arjegyzőket

Schönwald Imre magyar érásmester és ékszer-gyártó! Pécsotól 2. ki ingyen és bérmentve küldi bárminek 2000 rajzalt ellátott óra- és ékszer-arjegyzőket. A nagy, kis, fénylő bivaltal által megvezetett valódi 14 karakos tőmör arany jeggyűzőt darabja 7 kor. Valódi double-arany darabja 2 kor. ezütblől 1 kor. 1 kr.

Kockázat kizárva, mert nem tetszés esetén a pénz visszadandó.

Robert Gyula áruház

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. sz.

Kivételes árak, míg a készlet tart, csütörtökön, pénteken és szombaton.

Mindszentek ünnepére!

Fémkoszorúk.

- 42 cm. hosszú, zománcozott zöld fémevelekből, finom porcellán-virágokkal 1 kor. 50 fill.
- 42 cm. hosszú, sűrű zománcozott fémevelekből, dus nefelejts-diszítéssel 1 kor. 90 fill.
- 50 cm. hosszú és 40 cm. széles, erősebb és díszesebb kiállítás 2 kor. 90 fill.
- 56 cm. hosszú, különösen díszes kiállítás 3 kor. 75 fill.
- 56 cm. hosszú, remek kiállítás, dus porcellán virágokkal 4 kor. 50 fill.
- 56 cm. hosszú, kettős sor zománcozott levéllel, keresztbevont pálmával 6 kor. — fill.

Vidéki rendelésekhez dobozért és szállítólévéért 80 fillért költség felszámítás. Ki egyszerre vagy részletekben husz korona összegű rendelést küld, az általa átadott árak szerint életnagyságu fényképet ingyen kap, csupán a hozzá szükséges fényképketért (vagyis paspartoutért) kell az önköltségi árat 3 koronát megteríteni.

Sirlámpák.

- 35 cm. magas, tömör lemezből, alapszíne fekete vagy barna, arannyal vagy ezüsttel szegélyezve 1 kor. 70 fill.
- 42 cm. magas, igen finom kiállítás 2 kor. 75 fill.
- 48 cm. magas, különösen díszes kiállítás, színes és edzett üvegekkel 4 kor. 50 fill.
- 52 cm. magas, remekszép kiállítás, színes és edzett üvegekkel 5 kor. 50 fill.

Körülbelül 6000 ábrás árjegyzékünk kívánatra ingyen és bérmentve.

A legjobb
KÁLYHÁT és KEMENCÉT
szállít: **HEIM H.** csász. és királyi udvari szállító.
Budapest, Thonet-udvar.
Különlegességek: család házak, iskolák, kaszárnyák, irodák stb. részére. — Száz-ezerrel több van belőle használatban.
Valódi csak ezzel a védő-jeggyel. **MEIDINGER-OFEN H. HEIM**
Prospektust és költségvetést ingyen és bérmentve. Valódi kapható csak a gyárban vagy a fióktelekben.
Eredetiben kaphatók csak a fenti helyen, vagy Bécs, I. Schwarzenbergstrasse 3.

Agulár Ignác
Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.
a Rókus-kórház templomával szemben.
Magyarország legnagyobb saját készítésű cipő-gyára.
Feltalálója a világhírű **GUZLIKENŐSÉNEK**, mely az egyedül ami a bőr repedését megőrvi.
Minden vevő egy pár elegáns cipő-sámfát kap ingyen. — Feltűnést keltező kintő gazdák számára, melyek hűdőllyel teljesen vízmentesíthetők.
Mindenki, ki címét velem közli, egy tégely Guzikenőst és több száz fonyképpel ellátott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. Nem megfelelő kicsérlek vagy a pénzt visszadom. Postaköltség csupán 30 krajczár. Leg pontosabb mérték, ha harmincra egy papírlapra álvá a lábálp körvonalát lerajzoljuk és csiszítandó a vádlit lemérjük.

„THE GRESHAM”
londoni életbiztosító-társaság kimutatása üzleti fejlődéséről és a biztosítások alapján kifizetett összegekről
1848—1902.

Időszak	Kiallított kötvények		Kifizetett összegek
		biztosított tőkeje	
1848—58	7,996	Korona 97,357,512	Korona 2,833,584
1858—68	30,637	294,358,800	18,292,536
1868—78	34,704	355,456,200	61,192,272
1878—88	57,004	482,421,600	114,633,312
1888—1902	102,844	862,143,384	251,201,016
1848—1902	238,245	2091,749,496	488,152,720

Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket állít ki, továbbá ajánlati nyomtatványokkal díjmentesen szolgál a magyarországi fiók Budapesten, valamint ennek ügynökségei az ország minden nagyobb városában.
A „THE GRESHAM” londoni életbiztosító-társaság magyarországi fiókjának igazgatósága
Budapesten, (a társaság új palotájának felépítéseig) IV., Ferenc József-rakpart 27. szám.

FÉRFI és NŐI
nemi betegségek,
főrgyengeség (impotencia) alapos gyógykezelésre legjobb ajánlunk
DR. KAJDACSY
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
Rendel: 9—4-ig, este 7—8-ig.
Budapest, IV., Kilyó-n. 5. (Klotild-pal. I. em.)
Levél útján is biztos gyógyseker.

Részletre és készpénzfizetésre
BUTOR asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutor-műhelyében
Glück József VII. ker., Wesselő nyi-utca 41. (a Kei rtész-utca sarkán.)
Saját szolid készítmények.

Hydrochromin
a legjobb homlokzati falfesték száraz por, mely csupán hideg vízzel, minden egyéb pöttyök nélkül vegyítve, már is festésre kész. A „Hydrochromin”-nal való máz szagtalan, rendkívül gyorsan szárad, évek múltával sem veszíti el színiét, már néhány nap múlva mosható, gszelnek, szőnek, szivattarok díjjárásnak ellenálló, az olajfestés összes előnyét magában foglalja, s alig kerül többé mint a meszsel, vagy enyvéfestéssel való festés. A festék homlokzatok és lakóházak belhelyiségeire igen alkalmas és bármely szállód alapon, így méter-, gypsz- és cement vakolaton, teglén, kővön, fán, hídagon, vason stb. bevethető. A „Hydrochromin” a legelősebb festék és egy 12-méter területnek vele való befestése körülbelül 5 fillérbe kerül. Bármely szízen kapható. Tájékoztatóval, mintával és árjegyzékkel kívánatra bérmentve és ingyen szolgálok.
— Kapható Budapesten a következő cégeknel: —
Bilek Rezső VI., Váci-körút 59. sz. — Hartmann A. Vilmos V., Lipót-körút 5. sz. — Klein és László VII., Károly-körút 5. sz. — Krayer E. és Társa V., Váci-körút 6. sz. és fióktelepeiben. — Paray és Főrsinger VI., Új-utca 20. sz. — Strobenitz Testvérek Rószvényi-társaság IX., Blüth-utca 39. sz. — Strobenitz és Ört VII., Király-utca 43—45. — Szendő Adolf IV., Ferenc József rakp. 22.

Nem 12. sz., hanem VII., Erzsébet-körút 26.
szám alatt (Zion-épület) létezik most a régi jó hírnevű **Sárkány J.** butorcége
(ezelőtt Sárkány és Schütz) ahol is legdivatosabb asztalos- és kárpitos-árak a leggyeszebb kivitelű a legdíszesebb kivittelig dus választékban kaphatók, a legelőnyösebb árakon.

Nem 12. sz., hanem VII., Erzsébet-körút 26.
szám alatt (Zion-épület) létezik most a régi jó hírnevű **Sárkány J.** butorcége
(ezelőtt Sárkány és Schütz) ahol is legdivatosabb asztalos- és kárpitos-árak a leggyeszebb kivitelű a legdíszesebb kivittelig dus választékban kaphatók, a legelőnyösebb árakon.


A b. h. államvasutak forgalmi kimutatása. 1904. szeptember.
A vasut hossza 770 kilométer.

Időszak	Szállított		Bevétel	Összehasonlító 1903. évről	
	személy száma	teher száma		bevétele	különbözet
1904. január 1-től augusztus 31-ig	1,122,767	679,217	6,365,667	5,907,601	458,066
1904. szeptember 1-től szeptember 30-ig	162,603	91,678	884,166	745,184	138,982
Összesen	1,285,370	770,895	7,249,833	6,652,785	597,048

Szarajevó, 1904. október 13. Az igazgatóság.

+ INGYEN +
és bérmentve, sárt borítékban küldjük legjobban érdekes árakkal és bő magyarországi állított árjegyzékkel,
SÉRVKÖTŐK angol aedrógával 4—12 kor.-ig angol gummi ávvel 7—13 kor.
Univerzális sérvkötőink a legjobbak kis gummi anyomlappal a legnagyobb sárt is eláráható.
Gummi és hálhólyag 2, 4, 6, 8, 10 és 12 kor. tucattja, pessar, ochis, női ser orvosi rendeltre 3—5 kor. Mintagyálmény 12 drb 4 kor. Aki e lapra hivatkozik 20% engedményt kap.
Lavator cs. és kir. szabadalom, biztos és kényelmes női szer 14 kor.
Irrigatorok teljesen felszerelve 4-től 7 koronáig.
Műkezek, mülábak, haskötők, gummi-harcsnyák saját gyárunkban jóállás mellett mérték szerint készíttetők, a beteg-ápoláshoz szükséges összes cikkek kaphatók.
Magyar orvosi műszertár
VII., Kerepesi-ut 32. Rókus-kórházzal szemben.
A vörös keresztre ügyeljünk.

BARACK SZESZ.



ELSŐ ALFÖLDI COGNAGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KECSKENÉTEEN. • GIYÁRTMANYA

Kapható Budapest: **GYARMATHY G., IV., Calvin-tér 1.**
VOGEL GYULA, VI., Andrássy-ut 29 és vidéken minden előkelő fűszer- és csemege-üzletben.

4035/904. sz.

Pályázati hirdetmény.

Mohács nagyközség előljárásága a községi központi villamos telepen alkalmazandó 2000 korona fizetés, szabad lakás, fűtés és világítással javadalmazott üzemvezető elektrikusként, továbbá 1400 korona fizetés, szabad lakás, fűtés és világítással javadalmazott gépészi és végül két egyenként 840 korona fizetés és 160 korona lakkbérrel javadalmazott géppalóli állásokra pályázatot hirdet.

Az üzemvezető elektrikusi állásra csak olyan egyének pályázhatnak, akik a gépészi vizsgát letették és ezenkívül az elektrotechnikában szerzett elméleti és gyakorlati szakképzettségüket igazolni tudják.

A gépészi állásra pályázóktól a gépészi vizsga, a géppalóli állásokra pályázóktól pedig az előírt szakvizsga letételének igazolása kívánatik.

Felhívtnak mindazok, akik ezen állások egyikét vagy másikat elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket a képviselőtestülethez címezve az előljárásához f. é. október hó 30-ig küldjék be.

Mohács, 1904. október hó 16-án.

Klombauer Antal,
jegyző.

Jahoda Ede,
bíró.

! Rendkívüli alkalmi vétel !

Katonai puskművesek által megvizsgált vadói lőtírhű **revolverek**

Jeszállított árpn: 6 lövetű 7 % acélrevolver 2 fnt 50 kr., 6 lövetű 7 % angol buldog revolver finom, nikkelezve 3 fnt 50 kr.

Kaphatók: a **VERSENY-BAZÁR** B. B. Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 50. (Kör-nét sarok.)
Vidékre csak utánvétellel.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalati alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakörp osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban
emerált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(húgyszófélyást, sebeket, syphillist és önfertőzős-ből támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény **FÉRFIUI GYEN-GESÉGNEL (IMPOTENTIA)** még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizet-hető.

— Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyászatok. —
Rendelés délután 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körut 12. szám.

Fételemet: bejárát a léposónél. — Külön váróterem.

BUTOR

egy készpénzért mint részlefizetésre a leggyorsabbtól a leg-nomabb kivitelig **legolcsóbban** **EHRENTREU és FUCHS** Testvéreknel Budapest, VI., Erzsébet-körut 8. (Andrássy-ut közelében. Képen árjegyzék ingyen és bérmentve

+ Soványság. +

Az egyedül eredménytől kísérő szer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtappora. Soványk tartós, szép teit testidomokat nyernek: hűgyek remek keblét. 6 hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállás. Kiflittove: Chicago, Berlin, London és Hamburgban. A magas állami tisztiorvos által megvizsgálva. Kiszónd levelek minden országból. Ara dobozonként használati utasítással 1 forint 10 kr. Forrártár: Zeisler Mór. B. Budapest, VI. ker. Podmanzky-utca 61. II. 20.

Magyar királyi államvasutak 157.525/904. CIII. szám.

HIRDETMEY.

(IV. pótlék életbeléptése a nemzetközi személy- és podgyászdijszabáshoz). A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerinti az 1903. évi január hó 1-étől érvényes nemzetközi személy- és podgyászdijszabáshoz folyó évi október hó 1-én a IV. pótlék lép életbe, mely nevezett igazgatóság díjszabás-elárúsi irodájában (VI. Csengery-utca 33.) husz fillérért kapható. Budapest, 1904. szeptember 21-én. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazatik.)

Honi ipar! Honi ipar!
Elismert kiváló minőségű
saját készítményű férfiruha-áruháza

Lukács Gyula, férfi-szabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18.

Mértékszerinti megrendelésekre csakis kitűnő minőségű honi és angol szövetet tartok raktáron. Dus választék fű és gyermekruhákban. Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

Acetylen lámpák

kocsi rud-, Spritzbogen-, pózna-, asztali-, kert-, udvari-, istálló- és kézi

Acetylen lámpák.

= Automobil lámpák. =

éjjeli szántásoknál gőzökre kiválóan alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Bárdi József

BUDAPEST,
VI., Gyár-utca 10. sz.
(Andrássy-ut és Király-utca között.)

Árjegyzék ingyen.

Törvényesen védv.



AGULÁR EDE

BUDAPEST,
Kerepesi-ut 22.

Uránia-színházzal szemben.

Páratlan ujdonságokkal

szolgálok tisztelt vendégeknek, amelyek több mint 300 eredeti fényképpel ellátott árjegyzékben található fel, melyet bárkinek ingyen és bérmentve küldök. Mértékvetének elegendő, ha a lábat harisnyán állva körülrájzoljuk. Csizmán a felső lábászár vas tag-nal megerősítve bármikor kicserél-
lek, esetleg a pénzt visszaküldöm.

Kizárólag saját készítmény, nem gyári áru.

<p>Munkáscipő, borjúbórból, egy darabból vágya, erős duplatalpal 3.50 - fnt Gavallér fűzőscipő borjúbórból, ősi vagy teit kívülben 3.50 - fnt Gavallér fűzőscipő, legújomabb szalonnal vagy orosz-lak bőrből, melegen béltve 4. - fnt 22 centiméter magas posztózáru orosz-lak gúgoscipő, erős duplatalpal 5. - fnt Női orosz-lak, cugos vagy fűzős-orosz-lakcipő, v. gombos nőcipő varrott talpal 4.50 - fnt Női orosz-lak, cugos vagy fűzős-orosz-lakcipő, trikót-béttel, erős talpal 3.50 - fnt</p>	<p>Amerikai boxcall fűzőscipő, elegáns szabás, előálló-talpal 4.50 - fnt Feltino elegáns szabásu, finom sevrőfűzős v. gomboscipő 5. - fnt Női zergebőr, cugos vagy fűzős cipő, meleg béttel 3. - fnt Amerikai boxcall, fűzős vagy gombos női cipő trikót-béttel, igen finom 4. - fnt Fájós lábakknak bundabéttel fűzőscipő, finom kívülben vagy szarvasbőr cugoscipő 4.50 - fnt Férfi sárcipő 1-60 minőség, nyeltes 2.50 - fnt Női sárcipő 1-60 minőség, nyeltes 3.20 - fnt</p>
--	---

Fekete lovagló vagy sár elleni lábtűj (gamasli)
— 2 fnt 50 kr. Disznóbőrből 3 fnt 20 kr.

Bagaria-ozizma, egy darabból, bőrbéttel, háromszoros erős talpal, halhólyaggal, vízmentesítve 7.50 - fnt
Gardáz-ozizma, legerősebb borjúbórból, halhólyaggal vízmentesítve, dupla talpal 9. - fnt

Erdélyi darócizma, csuklói ágariabőr-bortással, térdig erős szállal, melegen béltve, háromszoros talpal 6.50 - fnt
Eros halinacizma, vízmentes, borjúbórból borítva, meleg béttel, háromszoros talpal 5.50 - fnt

Füicsizma erős víxbőrből, simabőr v. lakszárral dupla talpal:
3-5 évig 2 fnt 20 kr., 6-8 évig 2 fnt 30 kr., 8-12 évig 2 fnt 50 kr., 12-15 évig 3. - fnt

Gyermekcipők, erős zergebőrből, fűzős vagy gombos:
3 évig 1 fnt 20 kr., 6 évig 1 fnt 30 kr., 10 évig 2 fnt 10 kr., 12 évig 2 fnt 30 kr.

Nagy butoreladás

készpénz és hitelre

DÓSA KÁLMÁN BUDAPEST, KEREPESEI-UT 28. (fételemet).

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Minden az egykori belvárosban... napirendi betűkből 4 fillér... vastagabb betűkből 8 fillér.

ÁRÁNYTARTÁSOK ÉS KÖZLEMÉNYEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. sz. Kiadóhivatali telefon-szám: 54-39.

Levelezzél tudakozódnak ingyen adnak felvilágosítást, csak a válasza utolsó három betűjelet kell mellékelni.

Levelvezés.

Vénus! Csinos női kereskedő, 900 koronával adná... levelvezés...

AKÁK. Csak aközé adnak... levelvezés...

Flatal csinos ház... levelvezés...

Deux Etudiants cherchent belle chambre... levelvezés...

Dongó felölt helyre... levelvezés...

Csinos leány, uriból érdeklődni... levelvezés...

Kl volna hallandó két... levelvezés...

Duna Corsó csütörtökön... levelvezés...

Csinos fiatalember... levelvezés...

Egy kézilány keresetek... levelvezés...

Mérnök előzetes... levelvezés...

Szülők! Tanulmányokkal... levelvezés...

Polgáriskolák... levelvezés...

Üzletek. Egy jó forgalmú... levelvezés...

Szénüzlet... levelvezés...

Tejcsarnok... levelvezés...

Fodrászüzlet... levelvezés...

Sütőde megveszhető... levelvezés...

Tözsdehírlap... levelvezés...

Vendéglő sarkokhelyiség... levelvezés...

Kőcsésma VI. kerület... levelvezés...

Fa-és szén-üzlet... levelvezés...

Körösma fővárosban... levelvezés...

Üzletvezők és eladók felkértek... levelvezés...

Kávéház Belvárosban... levelvezés...

Kávéház Kaszárnyákkal... levelvezés...

Füszerezlet csomagtérrel... levelvezés...

Kávécsarnok Buda legforgalmasabb... levelvezés...

Kávéház naponta... levelvezés...

Pénz. Kezes nélküli... levelvezés...

Kézpénz kezes nélküli... levelvezés...

Kézpénzkelesztő katonatiszteknek... levelvezés...

Nagy kávécsarnok 200 liter napi... levelvezés...

Füszerezlet erős italmezzel... levelvezés...

Szatóciszlet kétszobás lakással... levelvezés...

Kávécsarnok Belváros legjobbj... levelvezés...

Pénzkelesztő 4 korona... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Kézpénzkelesztő katonatiszteknek... levelvezés...

Nagy kávécsarnok 200 liter napi... levelvezés...

Füszerezlet erős italmezzel... levelvezés...

Szatóciszlet kétszobás lakással... levelvezés...

Kávécsarnok Belváros legjobbj... levelvezés...

Pénzkelesztő 4 korona... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Kézpénzkelesztő katonatiszteknek... levelvezés...

Nagy kávécsarnok 200 liter napi... levelvezés...

Füszerezlet erős italmezzel... levelvezés...

Szatóciszlet kétszobás lakással... levelvezés...

Kávécsarnok Belváros legjobbj... levelvezés...

Pénzkelesztő 4 korona... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Kézpénzkelesztő katonatiszteknek... levelvezés...

Nagy kávécsarnok 200 liter napi... levelvezés...

Füszerezlet erős italmezzel... levelvezés...

Szatóciszlet kétszobás lakással... levelvezés...

Kávécsarnok Belváros legjobbj... levelvezés...

Pénzkelesztő 4 korona... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Kézpénzkelesztő katonatiszteknek... levelvezés...

Nagy kávécsarnok 200 liter napi... levelvezés...

Füszerezlet erős italmezzel... levelvezés...

Szatóciszlet kétszobás lakással... levelvezés...

Kávécsarnok Belváros legjobbj... levelvezés...

Pénzkelesztő 4 korona... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

BUTOR

leszállított árakon kézpénzért vagy hitelre is... levelvezés...

BARTÓK FARKAS butorkereskedő... levelvezés...

BUDAPEST, V. Külső Váci-ut 12. sz. Alubarjegyűk 60 fillér.

Felölt . . . 6 K-től felj. Ulster . . . 8 " . . . 10 " . . . 4 " . . . 4 " . . . 6 " . . . 4 " . . . 1 " . . . 1 "

ROTHBERGER JAKAB-nál, Kristóf-ter 2. sz.

Sorsjegy-ügynököket

Keres elsőrangú bank-részvényszerűséget... levelvezés...

Uj, könnyű eladási módosítás. Nagy járadék... levelvezés...

Főpostai köz 21. szám. BUDAPEST.

Magyar királyi Államvasutak igazgatósága 185.250/CII. sz. HERDETMÉNY.

"A Kővetlen visszatérték" díjtétel... levelvezés...

Fürdőházakat használt veszek. Somogyi, Geröly... levelvezés...

Üzletelhelyiség forgalmas helyen... levelvezés...

Hölgyek, szülők, masszírozó... levelvezés...

Csemegeszőlőt, legújombabot... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

Birtok Kisbirtok város... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

Kézpénzért két villamoshoz... levelvezés...

BUTOR

leszállított árakon kézpénzért vagy hitelre is... levelvezés...

BARTÓK FARKAS butorkereskedő... levelvezés...

BUDAPEST, V. Külső Váci-ut 12. sz. Alubarjegyűk 60 fillér.

Felölt . . . 6 K-től felj. Ulster . . . 8 " . . . 10 " . . . 4 " . . . 4 " . . . 6 " . . . 4 " . . . 1 " . . . 1 "

ROTHBERGER JAKAB-nál, Kristóf-ter 2. sz.

Sorsjegy-ügynököket

Keres elsőrangú bank-részvényszerűséget... levelvezés...

Uj, könnyű eladási módosítás. Nagy járadék... levelvezés...

Főpostai köz 21. szám. BUDAPEST.

Magyar királyi Államvasutak igazgatósága 185.250/CII. sz. HERDETMÉNY.

"A Kővetlen visszatérték" díjtétel... levelvezés...

Fürdőházakat használt veszek. Somogyi, Geröly... levelvezés...

Üzletelhelyiség forgalmas helyen... levelvezés...

Hölgyek, szülők, masszírozó... levelvezés...

Csemegeszőlőt, legújombabot... levelvezés...

Butorok Kézpénzért... levelvezés...

Lakás-bérlés. Kiadó szoba... levelvezés...

Utcai szoba két részre... levelvezés...

Három személynek alkalmas... levelvezés...

Pénzkelesztő két részre... levelvezés...

Házak, telkek. Erzsébetkirálynő... levelvezés...

